

10 gr.

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 261 A

Warszawa, sobota 21 sierpnia 1937 r.

Rok XII

Czy pułk. Sławek będzie wodzem lewicy? Twórca B. B. na rozdrożu Może posag zastąpi sympatie?

Organ lewicy sanacyjnej wileński „Kurier Powszechny” o-mawiając dramat płk. Sławka, polegający przede wszystkim na sojuszu z konserwatystami i na przeprowadzeniu przezeń Konstytucji kwietniowej pisze:

„Wydaje nam się, że Walery Sławek wrócić powinien tam, skąd wyszedł — do obozu demokracji, do obozu walki o sprawiedliwość społeczną, jako mąż srodze życiowo doświadczony”.

Wynika z tego wyraźnie, że pewne czynniki lewicy sanacyjnej chętnie widziałyby w swoich szeregach płk. Sławka może nawet w charakterze swego przywódcy.

LEWICA SANACYJNA I PUŁK SŁAWEK

Tego rodzaju oferta jest mniej dziwna, niżby się pozornie wydawało. Płk. Sławek jest przede wszystkim zwolennikiem silnej władzy; jako takiej, niezależnie od programu, jaki silna władza ma realizować. Jest to zwolennik totalizmu, w którym nie tyle chodzi o treść, ile o formę. Ideą tego jest dla płk. Sławka dawny BBWR, którego zresztą był głównym współtwórcą.

CO ŁĄCZY PUŁK SŁAWKA Z LEWICĄ?

Współpracę z lewicą sanacyjną ułatwiają różne okoliczności uboczne. Płk. Sławek ma w sobie dużo uprzedzeń w stosunku do Kościoła Katolickiego, które się pogłębiły po sprawie wawelskiej. Płk. Sławek nie lubi terminologii nacjonalistycznej. Płk. Sławek jest urażony na szereg osób, które chciałyby wciągnąć do OZN żywoły narodek. Płk. Sławek nie lubi OZN, który przez pewne koła przeciwstawiany jest dawnemu BB. Płk. Sławek wreszcie był w młodości jednym z przywódców PPS i ma w sobie dużo marksistowskiej metody myślenia. A wiadomo wspomnienia młodości tak przyjemne są w latach starości.

DLA CZEGO PUŁK SŁAWEK POSZEDŁ NA PRAWO?

Ku prawicy społecznej pojechał płk. Sławka zbieg okoliczności. W okresie, gdy był politycznym zastępcą marsz. Piłsudskiego, nastąpił konflikt z lewicą. Płk. Sławek musiał się oprzeć na pewnych elementach prawicy społecznej. Gdyby to nie nastąpiło, kto wie czy płk. Sławek nie przeprowadzałby zmian konstytucyjnych w duchu, sympatycznym dla lewicy i kto wie czy niektóre zasady dziś obowiązującej konstytucji nie byłoby dla tej lewicy sympatyczne. Silna władza nie budzi wstrętu w lewicy, gdy ją może sama wykonywać.

POSAG I ANTYPATIA

Ponieważ płk. Sławek realizował zmiany konstytucji w oparciu o pewne żywioły konserwatywne i przeciwko lewicy, budzi w kołach opozycji lewicowej niechęć i antypatie. Czy jednak to nastawienie uczuciowe nie może być przełamane? Jeśli płk. Sławek stanąłby na czele lewicy sanacyjnej przyznawszy jej duży posag. Ma on bowiem w kołach sanacyjnych licznych zwolenników, zwłaszcza w administracji. Tych zwolenników łączy z płk. Sławkiem nie tylko wspomnienie dawniej przeżytych dni, ale również

pewne nastawienie antyklerykalne, jak i niechęć do nowego stylu, wprowadzanego w obozie rządowym.

CZY NA PRAWO, CZY NA LEWO?

Płk. Sławek po dłuższym odpoczynku w kulisach życia politycznego, pragnąłby znowu wyjść na plan pierwszy, stoi jednak obecnie na rozdrożu. Pod jego ko-

mentem chętnie poszłyby konserwatyści, dla których dyktator bez oblicza programowego jest najlepszą tarczą ochronną. Jak donosił organ lewicy sanacyjnej, „Kraowski Kurier Wieczorny”, podobno książę Janusz Radziwiłł, zwrócił się listownie do płk. Sławka, proponując współpracę swoją i swojego stronnictwa. Płk. Sławek miał na tę propozycję udzielić odpowiedzi odmownej. Płk. Sławek zdaje sobie sprawę ze sła-

bości swych dawnych pupilków. A kto wie czy dla tego zwolennika silnej władzy, nie stanie się to decydującym argumentem.

W obozie młodego „Ozonu” Sensacyjny reportaże „ABC”

Korespondentowi naszego pisma, który bawił w górach, udało się przedostać na kurs działaczy Związku Młodej Polski (sektoru młodzieżowego Ozonu), który odbywał się w jednej z miejscowości podgórszych. Nasz korespon-

dent przeprowadził szereg rozmów z uczestnikami kursu, na podstawie których opracował barwny reportaż zatytułowany „Działacze Związku Młodej Polski u żyda na obiedzie” — reportaż ten ukazuje się w naszym numerze niedzielnym.

Ks. Konoye oświadcza:

Ograniczenie wojny niemożliwe Dużo czasu upłynie zanim powróci pokój

SHANGHAI, 20. 8. Okręty wojenne japońskie po południu zaczęły ostrzeliwać pozycje chińskie w zachodnim Szanghaju. Chińczycy odpowiedzieli ogniem artyleryjskim, wywołując pożary w dzielnicy Yang - Tse - Po.

Japończycy urządzili na drapieżcu nieba, należącem do kapitalistów brytyjskich schronisko dla uchodźców. Reuter zaznacza, że 70 proc. kapitału brytyjskiego, ulokowanego w Szanghaju, a sięgającego 100 milionów funt. sterl. reprezentują zakłady przemysłowe we wschodnim Szanghaju,

gdzie z powodu bombardowania wynikają bezustannie pożary, powodujące olbrzymie szkody.

TOKIO, 20. 8. Prezes Rady Ministrów, ks. Konoye oświadczył, że rząd jest zmuszony odstąpić od swej polityki lokalizacji konfliktu. Wpłynęło na to stanowisko wojsk chińskich w Szanghaju. Premier japoński dodał, że Japonia nie prowadzi wojny z narodem chińskim, lecz „z chińską soldateską”. Premier Konoye wyraził obawę, iż dużo czasu upłynie zanim dojdzie do uregulowania stosunków chińsko-japońskich.

SHANGHAI, 20. 8. Samoloty chińskie ostrzeliwały dziś w południe Wusung. Odgłosy detonacji dochodziły do centrum miasta, wzbudzając wśród ludności cywilnej nową falę paniki. Kule karabinów maszynowych padały niemal w centrum miasta. W odpowiedzi na to ostrzeliwanie baterie japońskich okrętów wojennych odpowiedziały ogniem. Po między 12-stą, a 13-stą wzbiła się do lotu eskadra bombowców japońskich, zrzucając pociski na Nankin - Road.

Czy konieczny jest wstrząs?

Wywiad radiowy płk. Kowalewskiego rozproszył wiele wątpliwości mimo pewnych ciekawych momentów, jakie zawiera. Potwierdza on ostatecznie — co zresztą już nieraz podkreślaliśmy — niezdolność psychiczną kierownictwa O. Z. N. do istotnego wyjścia z sytuacji, do zerwania z wadami obecnego ustroju i do budowy n a p r a w d ę n o w e g o ładu społecznego.

Oświadczenie płk. Kowalewskiego wykazało bowiem, że w jego rozumieniu słowo naród jest tylko nazwą nie treścią (skoro wskazywał na charakter narodowy PPS — dlatego, że ma „Polską” w tytule), że ma „Polską” w tytule, że radykalizm w jego pojęciu ma tylko skrajność dążeń klasowych. Takie postawienie sprawy wskazuje wyraźnie, że OZN stać najwyższą na dobre chęci — a na czyn twórczy nie wystarczy sił, spē tanych przez stare nałogi. Dla tego jeszcze raz wysunęło się na plan pierwszy zagadnienie — jaka droga prowadzi do lepszej przyszłości politycznej w Polsce.

W Polsce jest wielu ludzi, którzy obawiają się wstrząsu. Jedni zmęczeni już walką, inni nauczeni biernością przez dotychczasowy system rządów, inni, jak wielki kapitalista i konserwa, bojący się o własne interesy, a wreszcie wielu jest ludzi ofiarnych i niezłe ocenających sytuację, ale „dobrych” (Polacy to naród dobry i głupi — powiedział Chacham Frank), dążących do kompromisu, wierzących w instynkt narodowy nawet u ludzi o duszy żydowskiej. Ci pragną prawdziwych zmian, radykalnej przebudowy ustroju — mają jednak lęk psychiczny przed wstrząsem.

Tymczasem wstrząs moralny jest konieczny. Przez długie lata infiltracji myśli żydowskiej, przez okres działania masonerii, przez czas rządów „silnej ręki” — nabierało się w naszej psychice moc obcych naleciałości.

Stały się powszechne cechy materializmu, partyjnictwa i służalczości — wyrosły na gruncie z natury swej obcym tym cechom. Z drugiej strony

w naszym ustroju jest moc „gipsatury”. Prawdziwa struktura zagadnień politycznych — ukryta jest za gipsowymi ozdobami.

To wszystko opłotło nasze życie mocną nicią i więziami — wyciągnęło do wspólnej pracy wszystkich członków Narodu, który ma jednostkę zapewnić wolność i twórczość a równocześnie społeczeństwu jednolitość musi się oprzeć na człowieku wychowanym — w nowym duchu.

Spełnić naprawdę dobrze zadania wychowawcze w dobie ustroju jest niemożliwością, choćby poprostu dla tego, że sam ustroj demoralizuje. Ale żeby przejść do nowego ustroju trzeba wywo-

łać ludzi.

Gdybyśmy próbowali iść drogą jak najwygodniejszą, bez wstrząsów — możebyśmy dotarli do celu — gdyby nie było działania „fołksfron- tu”. Dziś gdy musimy się liczyć z tymi wszystkimi czynnikami, którym demoralizacja jest na rękę, wyjście mamy jedno — przez wstrząs możemy odrzucić ujemne wartości i wówczas wychowawcą naprawdę od nowa.

Zadania, które musimy wykonać, aby istnieć są bardzo wielkie. Obecnie społeczeństwo nigdy im nie podoła. Pokona natomiast trudności, gdy zapanuje atmosfera twórczego entuzjazmu — atmosfera podtrzymująca wysiłek i wolę. Entuzjazm budzi się w chwili wielkiego napięcia woli. To napięcie może powstać tylko jako skutek wstrząsu moralnego, który poprzez odrzucenie tego co obce, poprzez umożliwienie wychowania dla podstawy do istotnego wyjścia z sytuacji — budowy n a p r a w d ę n o w e g o ładu.

J. W.

„GOTUJĄC SIĘ DO PRZYSZŁOŚCI, TRZEBA WRACAĆ SIĘ MYŚLAĆ W PRZESZŁOŚĆ, ALE O TYLE TYLKO, O ILE CZŁOWIEK GOTUJĄCY SIĘ DO PRZESKOCZENIA RÓWU, WRACA SIĘ W TYŁ, ABY LEPIJ SIĘ ROZPĘDZIĆ.”

Adam Mickiewicz

Do pp. Prenumeratorów

Zawiadamy, że do dzisiejszego numeru „ABC — N. C.” załączamy część drugą tomu pierwszego „Rodziny Polanieckich”, tytułem premii dla tych prenumeratorów, którzy opłacają prenumeratę po 3.30.

ADMINISTRACJA.

Alber skazany na 12 lat po raz drugi

Morderca kapitanowej Mańko przed Sądem Apelacyjnym

W sądzie apelacyjnym w Warszawie pod przewodnictwem s. Kozakowskiego odbył się dziś proces lwowianina Stanisława Adolfa Albera, który w październiku roku ubiegłego w lesie pod Wieliszewem siedmioma strzałami z rewolweru zabił swoją przyjaciółkę kapitanową Mańko. Zbrodnię tę wykrył po dwóch dniach. Alber postrzelił się w barze Müllera i opowiedział policji o zabójstwie. Podczas zeznań stwierdził, iż zabił ka-

pitaniową za jej zgodą, gdyż oboje umówili się, że wspólnie pozbawią się życia.

Oskarżony będąc w Zakopanem poznał w kawiarni kapitanową, której mąż cierpiąc na gruźlicę kręgosłupa, leczył się w sanatorium wojskowym. Po bliźszym poznaniu się, Alber z kapitanową wyjeżdżał do Wilna, Lwowa, gdzie za rogiatką mieli się zastrzelić, lecz od tego zamiaru odstąpili. Kapitanowa wróciła do Zegrza, gdzie stała mieszkała. Zgłaszał się tam i Alber, lecz źle przyjęty przez matkę, ukrywał się w lesie. W tym czasie poszukiwany był przez policję listami gończymi za różne sprawy kryminalne.

Na ostatnim spotkaniu z kapitanową Alber wyjechał do Zegrza pijany. Wywołał awanturę w garnizonie z

wojskowymi, gdyż nie chciano go wypuścić. Po dwóch godzinach kapitanowa wyszła i oboje udali się na miejsce tragedii do lasu w kierunku Wieliszewa. Tam padły strzały, żadnych świadków nie było.

Na podstawie jednak sekcji zwłok ustalono, że Alber pierwszy strzał do kapitanowej oddał z tyłu, a dalsze do leżącej już ofiary.

Jak się okazało, w ostatnich dniach znajomości kapitanowa zdała sobie sprawę, iż Alber utrzymuje z nią kontakt tylko ze względów czysto materialnych i żaliła się nawet w swoich listach, iż jeżeli on od niej się nie odcepi, to będzie musiała popełnić samobójstwo. Sąd okręgowy skazał Albera za zabójstwo na 12 lat więzienia, sąd apelacyjny wyrok ten zatwierdził.

Min. Grabowski spędzi urlop również w Montecatini

W najbliższym czasie wybracia się na urlop minister Sprawiedli-

wości, Grabowski. Jak wiadomo, bawi tam już od paru dni płk. Koc. Tak więc dwaj wymieniani w opinii publicznej kandydaci na premiera będą mieli sposobność wspólnego spędzenia urlopu.

Aresztowania wśród ludowców

Jak donosi „Czas”: W ostatnich dniach nastąpił szereg areztowań wśród działaczy wiejskich Str. Ludowego. Najwięcej areztowań przeprowadzono w woj. kieleckim.

Konfiskata „Jutra Pracy”

Ostatni numer „Jutra Pracy” tygodnika wydawanego przez po- śła Hoppego, Szczepańskiego i Budzyńskiego, znanych z szeregu swych występów na terenie Sejmu, uległ konfiskacie za nie- podpisany artykuł wstępny, oraz artykuł pośła Juliusza Dudzińskiego.

200.000 osób chorych na cholere

HONGKONG, 20. 8. Liczba osób chorujących na cholere wzrosła do 50 dziennie, tym samym epidemia osiągnęła swój punkt szczytu. Dotychczas zachorowało około 200.000 osób, w tej liczbie większość uchodźców kobiet i dzieci z Szanghaju.

Poprawa pogody

Przewidywany przebieg pogody do wieczora dnia 21 b. m.: ogólne polepszenie się stanu pogody. Rano miejscami mgły. W ciągu dnia pogoda uciążliwa o zachmurzeniu umiarkowanym, tylko na południowym wschodzie zachmurzenie większe. Slabe wiatry z kierunków północno-zachodnich i zachodnich.

W PELPLINIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Nadolnego, ul. Bronistawa Pierackiego (Kiosk Gazetowy).

Atak szalu organu plagiatora Rzymowskiego

We wczorajszym numerze organu Wincentego Rzymowskiego p. t. „Dziennik Ludowy” ukazał się na pierwszej stronie wielkich rozmiarów paszkwil pod adresem naszego pisma i ruchu Narodowo-Radykalnego, przez nas reprezentowanego. Jest rzeczą jasną, że zawodowi, choć często nieproszeni obrońcy robotnika polskiego, za jakich uchodzili chcą ciągle socjaliści — przeboleć nie mogą coraz wyraźniejsze odpływu swych niedawnych zwolenników... i płatników składek do kasy Związków Zawodowych, którzy gromadnie zaczynają stawać pod sztandarami ruchu Narodowo-Radykalnego, odpowiadającego ich dążeniom tak narodowym, jak i społecznym. Jest rzeczą jeszcze bardziej jasną, że męherów PPS-u i przeróżnych klasowych związków zawodowych do wściekłości i pasji doprowadzają coraz liczniejsze sukcesy, odnoszone przez robotników i pracowników umysłowych przy pomocy naszego pisma, oraz nadsyłane nam potem podziękowania, zawierające gorące słowa uznania i sympatii.

Dlatego też ten nowy napad na ruch nasz ze strony Folksfrontu, w którym powiedziano między innymi, ni mniej ni więcej, że „Nafta rządzi ONR-em”, że pochwalamy za obce pieniądze działalność obcego kapitału i tym podobne rewelacje — traktujemy jako jeszcze jeden dowód, że akcja nasza jest prawdziwie słuszną, celowa i naprawdę bolesna dla obywateli zjednoczonych z sobą międzynarodówek: Złotej i Czerwonej.

Organ Folksfrontu w niepočetnym ataku na ABC posuwa się wręcz do śmieszności, przytaczają

W STARACHOWICACH zaprenumerować „ABC” można u p. Jana Kaluży (kiosk gazetowy)

Sobota, dnia 21 sierpnia

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze” 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik. 7.10 Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik. 12.15 Pogadanka rolnicza. 12.25 Koncert rozrywkowy. 15.45 Wiad. gospodarcze. 16.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci: 1) „O Janku Brudolubku”, 2) „Teżewa bajka”. 16.30 „Od poranku do wieczora” — Koncert. 17.30 Koncert solistów. Magdalena Polówna — śpiew. Antoni Szafrańek — skrzypce. 17.50 Nowy szewrat w Beskidzie Niższym — pogadanka. 18.15 Melodie tyrolskie (płyty). 18.50 Pagadanka. 19.00 Muzyka lekka. 19.40 Transmisja fragm. międzynarod. zawodów lekkoatletycznych. Polska — Niemcy. 20.00 Audycja dla Polaków za granicą: Młodzież polska z zagranicy na obozie. 20.45 Dziennik. 20.55 Nowiny leśne. 21.05 „Tydzień Gór” — Góralskie resp. ork. i śpiewacze w Wisle. 21.45 Nowości literackie. 22.00 Muzyka taneczna. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika i Kom. meteorolog.

Warszawa II (Mokotów) 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty).

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA
Dewizy: Berlin (sprzedaż 212,97, kupno 212,17); Gdańsk (sprzedaż 190,20, kupno 99,80); Londyn 26,41; Nowy Jork 5,29; Nowy Jork (kabel) 5,29 i 1/4; Paryż 19,88; Praga 18,44; Wiedeń (sprzedaż 99,20, kupno 98,80); Marka niem. srebrna (sprzedaż 149,00, kupno 141,00).

Papiery procentowe: 3 proc. poz. prem. inwest. I em. 69,00, II em. 68,00; 3 proc. poz. prem. inwest. seria I em. 83,00, II em. 82,00; 4 proc. państw. poz. premowa dolarowa 89,25; 8 proc. L. Z. i oblig. komun. Banku gospod. krajow. po 91,00 (w proc.); 7 proc. L. Z. i oblig. komun. Banku gosp. kraj. po 83,25; 8 proc. L. Z. ziemskie dolar gwar. kupon 23,87; 5 proc. L. Z. Warszawa (1933 r.) 63,25; 6 proc. oblig. m. Warszawa 6 poz. 62,50; poz. 8 i 9 — 59,75.

Akcje: B. Polski 104,00; Lilpop 50,00; Ostrowiec 25,75; Starachowice 31,00.

Tendencja dla dewiz i pożyczek państwowych przeważnie słabsza.

GIEŁDA ZBOŻOWA
Ceny rozumieją się za 100 kg. parzytet wagon W-wa, w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych za gotówkę. Pszenica jednolita 32,00 — 32,50; żyto I standard 24,50 — 25,00; owies I standard nowy 22,00 — 22,50; jęczmień nowy 20,75 — 21,25; groch polny 25,00 — 26,00; groch Victoria 28,00 — 29,50; lubin niebieski 15,75 — 16,25; lubin żółty 16,50 — 17,00; rzepak zimowy 59,00 — 60,00; koniszcza czerw. sur. bez gr. kaniarki 95,00 — 110,00; koniszcza biała bez kan. 180,00 — 193,00; mak niebieski 73,00 — 75,00; mąka pszenna gat. I 48,00 — 51,00; mąka pszenna gat. II 39,44 — 41,00; mąka pszenna pastwana 26,00 — 27,00; mąka żytnia gat. I 34,50 — 36,50; mąka żytnia razowa 27,25 — 28,25; otręby pszenne grube z przem. stand. 18,50 — 19,00; otręby pszenne miłkie z przem. stand. 19,00 — 19,50; otręby żytnie z przemianu stadn. 16,50 — 17,00; makuchy liane 24,50 — 25,00; makuchy rzepakowe 20,50 — 21,00.

Ogólny obrót 1270 ton, w tym żyta 162 ton. Uspokojenie stałe.

jąc cały szereg cytata z naszych artykułów, stwierdzających właśnie bezkompromisowo jasne stanowisko naszego pisma w obronie szerokiego rzesz pracowniczych, przeciwko zakusom Wielkiego Kapitału. Nie kto inny bowiem, jak my, podnieśliśmy sztandar walki o uspołecznienie przemysłu górniczego, a więc także i przede wszystkim naftowego. Likwidację rafinerii w Libuszy traktujemy, jak to wyraźnie wynika z przytoczonych cytatach przez tenże Dziennik Ludowy, za niedopuszczalną wolę baronów naftowych, za czyn, którego jedynym motywem są nienasycone apetyty zagranicznych wyzyskiwaczy.

Niech więc uspokoi się Dziennik Ludowy i dyktatury obcego kapitału niech lepiej poszukają wśród swych bliskich przyjaciół. A także niech nie zapomina o niedawnym reklamowaniu na swoich łamach niszczącej i spychającej na dno nędzy polskiego rzemieślnika czeskiej fabryki butów „Bata”. Niech sobie panowie redaktorzy z folksfrontowej gazetki uuprzytomnią, że brednie ich o ABC

cieszą przede wszystkim rekinów kapitalistycznych, którzy za największego swego wroga w Polsce uważają coraz bardziej Ruch Narodowo-Radykalny.

Telefon Nr. 5.90-54

Jest w Warszawie telefon stale obłożony. Który? To Nr. 5.90-54: Telefon Dancingu „Café Club”, do którego dzwonią nieustannie, zamawiając stoliki, entuzjastycznie znakomity parę tanecznej, Francis and Fred, i tancerki, „kobiety z gumy”, Miss Romy.

Zajścia na targu w Ostrołęce Żydzi poskarżyli się staroście

OSTROŁĘKA, 19. 8. Ostatni jarmark, jaki odbywał się w Ostrołęce nie obeszli się także bez zajść z żydami. Liczni kupcy i straganiarze chętnie kupowali także część kupujących głośno wyzywali do kupowania tylko u Polaków. Na tym tle doszło do paru głośniejszych awantur, a spłoszeni żydzi zaczęli zamykać sklepy i usuwać stragany z placu targowego. Zwykłą drogą postępowania natychmiast udała się delegacja żydów do miejscowego starosty ze skargą na „bojówkarzy” utrudniających im handel. W konsekwencji tej skargi wznowiono patrole policyjne, które licznie krążą w powiecie oraz jego okolicy.

Z frontu pracy

W Zagnańsku strajkuje 800 robotników Okupacja w Kluskowcach zakończona

Specjalna komisja międzyministerialna wyjechała do Zagnańska w województwie kieleckim, gdzie w państwowych kamieniołomach zstrajkowało 800 robotników. Na skutek interwencji inspektora pracy strajk przerwano do czasu rozstrzygnięcia zatargu

przez komisję, która zbada warunki pracy i kamieniołomach. Długotrwały strajk okupacyjny w kamieniołomach miast małopolskich w Kluskowcach został zlikwidowany — zarząd — zdecydował uruchomienie kamieniołomów.

Z niedoli robotniczej Nagłe niedomaganie podczas pracy przyczyną katastrofy tramwajowej

Urząd prokuratorski połączony do odpowiedzialności karnej motorniczego Cichockiego i robotnika warsztatu tramwajowych Witolda Detkę. Obaj zasiadli na ławie oskarżonych w warszawskim sądzie okręgowym za spowodowanie przez niedbalstwo katastrofy tramwajowej. Motorniczy Cichocki prowadząc wóz roboczy z Bielan w stronę Warszawy, poczuli się niedobrze, miał boleści żołądka, wobec czego poprosił stojącego obok niego Witolda Detkę, ażeby ten wóz poprowadził dalej. Tymczasem z przeciwnej strony nadjechał wóz linii 15, prowadzony przez

motorniczego Antoniego Dziarnowskiego. Ponieważ w tym miejscu linia tramwajowa jest jednorodowa, oba wozy gwałtownie wpadły na siebie. Na skutek katastrofy 14 osób uległo obrażeniom, przy czym motorniczy 15-ki został inwalidą. Sąd skazał obu oskarżonych na jeden rok więzienia z zawieszaniem.

600 transportowców w obliczu strajku

ŁÓDŹ, 20.8. Związek Pracowników Przedsiębiorstw Transportowo - Ekspedycyjnych, zażądał umowy zbiorowej i podwyższenia płac o 5 — 25 proc., a ponadto postulat, aby przedsiębiorstwa te były czynne do godziny 7-ej wieczorem zamiast do 10-ej. Pracodawcy odrzucili żądania. Zamierzana jest proklamacja strajku, który objąłby 600 pracowników.

Księżna Juliana holenderska oczekuje potomka

ŁONDYN, 20. 8. Agencja Reutersa donosi z Hagi, że księżna następczyni tronu Juliana oczekuje potomstwa w drugiej połowie grudnia.

Warszawa — Kraków — Stanisławów

Lot okrężny — 1.500 klm. Wielkie zawody lotnicze rozpoczynają się dn. 22 b. m.

Tegoroczne krajowe zawody lotnicze, VII z rzędu, odbędą się w dniach 22 — 31 b. m. Zawody mające jak zwykle charakter sportowy, będą rozegrane w 2-ch konkursach:
a) Obóz lotniczy,
b) Lot Okrężny.

Niedziela, dnia 22 sierpnia
8.00 Sygnał czasu i pieśń „Nie opuszczaj nas”. 8.03 Dziennik. 8.15 Audycja dla wsi: 9.00 Regionalna transm. z Wisły z okazji „Tygodnia Gór”. 11.30 Drobne utwory skrzypcowe i organowe (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Od Kamińskiego do Karłowicza — poranek muzyczny. 13.00 Przegląd kulturalny. 13.10 Koncert muzyki lekkiej i tanecznej. 14.00 Wszystko po trochu audycja dla dzieci. 15.00 Audycja dla wsi. 16.00 Koncert rozrywkowy dla młodzieży. 17.30 II transmisja regionalna z Wisły z okazji „Tygodnia Gór”. 18.15 W ruinach z czasów Minosa — felieton. 18.30 Utwory Klaudiusza Debussy’ego (w 75-tą rocznicę urodzin). 19.35 Transmisja fragmentów międzynarodowych zawodów lekkoatletycznych Polska — Niemcy. 20.00 Wiazanki operetkowe w wykonaniu zespołów wokalnych (płyty). 20.50 Dziennik. 21.00 „Transmisja z ogrodu zoologicznego” — Wesolia Syrena. 21.40 Wiadomości sportowe. 22.00 Recital śpiewaczy Desiré Ligeti. 22.30 Fryderyk Delius (płyty). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika. Kom. meteorologiczny.

ETAP I: 1. Warszawa, Częstochowa. ETAP II: Kraków, Nowy Targ, Ładowisko. Ładowisko, Ładowisko, Nowy Sącz, Ładowisko, Ładowisko, Ładowisko, Krosno, Ładowisko, Ładowisko, Ładowisko, Stanisławów. ETAP III: Brzeżany, Lwów, Zamość, Sandomierz, Kielce, Warszawa.

Etap I. Warszawa — Kraków 300 km. Etap II. Kraków — Stanisławów 600 km. Etap III. Stanisławów — Warszawa 600 km. Razem 1500 km.

Trasę lotu podajemy z tych powodów, że pragniemy aby ludność obszarowa lecących i aby wiedziała o samym rajdzie. Na tym miejscu zaznaczyć należy, że o ile wszelka po-

moc ze strony ludności i obecność jej na lotnisku jest pożądana, o tyle zbieranie się publiczności w miejscach zrzucania melundoków przy punktach, gdzie zostały rozłożone same znaki rozpoznawcze jest wysoce niepożądane, wpływa to bowiem na obniżenie poziomu zawodów, ułatwiających lecącym wykonywanie zadań. Równie niewskazany jest gromadzenie się przed startem i lądowaniem — co przeszkadza zawodnikom, groźną niejednokrotnie niedopiecznością dla obserwujących i lecących. Niedopuszczalnym jest otaczanie maszyny znajdującej się na lotnisku po wyładowaniu, oraz dotykaniu przyrządów pokładowych i sterów — są to urządzenia bardzo delikatne i można manewrować nimi tylko z kabiny. Natomiast wszelkie nadprogramowe poruszenie ich z zewnątrz przez osoby trzecie osłabia zawieszona poszczególnej części i spowodować może brak reakcji steru na czynności pilota w powietrzu, a co za tym idzie, — rozbicie maszyny i w najlepszym razie kaletwo żałogi. Osoby starsze winne uświadomić o tym młodzież.

Przyjmowanie lotników niechże się odbywa zgodnie z tradycją „polskiej gościnności”. Do tego namawia społeczeństwa nie potrzeba.

Wiadomości gospodarcze

Z ŻYCIA STOWARZYSZENIA KUPCÓW POLSKICH
Odhdyło się posiedzenie Zarządu Stowarzyszenia Kupców Polskich, na którym przedyskutowano projekt rozporządzenia Ministerstwa Skarbu o sprzedaży wyrobów tytoniowych. Pozatym omówiono również bieżące sprawy kredytowe, w związku z rozszerzeniem akcji kredytowania zorganizowanego kupiectwa chrześcijańskiego, wobec przyznania ostatnio na ten cel przez PKO dalszych kredytów w wysokości 2.000.000 zł.

SPRAWA PRZEJMOWANIA SKLEPÓW A PODATKI

W wypadku, gdy nowonabywca przejmuje przedsiębiorstwo od dawnego właściciela, władze skarbowe żądają od nowego posiadacza firmy zapłacenia podatków zaległych. Takie żądanie jest sprzeczne z ustawą. Wobec dość często powtarzających się tego rodzaju wypadków, organizacja gospodarcza zgłosiła odpowiednie pismo do władz centralnych z prośbą o wydanie zarządzeń.

PODANIA O PRZYDZIAŁY PRZYWOZOWE

W związku z zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 7. 8. 1937 r. normującym rozdział artykułów z listy surowcowej — zostały ustalone następujące zasady traktowania podań o przydziały z listy surowcowej: 1) okresy kontyngentowe są dwumiesięczne, 2) podania o pozwolenie przywozu winny określać zapotrzebowanie dwumiesięczne z uwzględnieniem sezonowości produkcyjnej; 3) podania o pozwolenie przywozu winny być składane do dnia 15-go miesiąca poprzedzającego okres kontyngentowy; 4) podania kontyngentów na artykuły z listy surowcowej będzie dokonywany przez Centralną Komisję Przywózową; 5) za wiadomości o przydziale względnie wydatku pozwolenia za zaliczeniem opłat będzie następowała najpóźniej do dnia 20 września w okresie września — październik; 6) podania o przydziały, złożone po okresie wskazanym w niniejszym zarządzeniu, będą zatwierdzone dopiero w następnym dwumiesięcznym okresie kontyngentowym. Ewentualne wyjątki od niniejszej zasady są uzależnione od decyzji dyrektora Centralnej Komisji Przywózowej.

Jeszcze o głupawym artykule „Obrony Ludu”

„Obrona Ludu” tak wyjaśnia swoje znane powszechnie oświadczenie: Nieestety, co się tyczy tekstu tego oświadczenia, położenie nasze i p. Zawadzkiego nie jest równe! On może sobie dowolnie z nas się nagięwać, pisać o „samobiczowaniu”, w czym znajduje zresztą popleczników nawet w niektórych organach endekich i O. N. R-owych, my mamy w dalszym ciągu w tej sprawie usta zamknięte i na swój rachunek musimy przyjmować jego

autorstwo i treść. Ale i to wytrzymamy... Bardzo współczujemy „Obronie Ludu”, że ma zamknięte usta. Uważamy, że lepiej byłoby, gdyby w równej nie otwierała przy składaniu słynnego już oświadczenia. Są bowiem wypadki, gdy lepiej narazić się na zamknięcie pisma, niż przyjmować na swój rachunek oświadczenia, sprzeczne z poczuciem honoru, godnością własną.

ABC sportowe

O piłkarskie mistrzostwa świata

W grupach eliminacyjnych turnieju piłkarskiego o mistrzostwo świata, stan aktualny przedstawia się następująco:
W grupie I (Niemcy, Szwecja, Finlandia i Estonia), rozegrano już 3 mecze. Do rundy następnej zakwalifikowała się już Szwecja po zwycięstwie nad Finlandią i Estonią. Niemcy mają zwycięstwo nad Finlandią i mecz do rozegrania z Estonią, który odbędzie się 29 bm.
W grupie II grają 4 państwa: Norwegia, Polska, Irlandia i Jugosławia. Dwie najlepsze drużyny wejdą do następnej rundy. Norwegowie grać będą z Irlandczykami 3 października w Oslo, a Polacy z Jugosłowianami w Warszawie 10 października.
W grupie VI decydujące spotkanie o wejście do następnej rundy wy-

lonia dwa mecze: Czechosłowacja — Bulgaria, które odbędą się 7 listopada w Sofii i 24 kwietnia w Pradze. 3 września w rewanżowym meczu walczyć będą reprezentacje Litwy i Litwy. Zwycięzca walczyć będzie z Austrią o prawo awansu rundowego z grupy VII.
W grupie VIII walczyć będą: Holandia — Luksemburg 28 listopada w Amsterdamie i Luksemburg — Belgia 13 marca w Luksemburgu.
W grupie X Stany Zjednoczone nie mają przeciwnika, natomiast walczyć będą ze zwycięzca grupy IX (Meksyk, San Salvador, Kuba, Kostaryka, Kolumbia) w Paryżu w maju 1938 r.
W innych grupach sytuacja nie jest dotąd jasna, jeśli chodzi o terminy i miejsca rozgrywek.

Pojedynek Kucharskiego z Linhofem na meczu z Niemcami

W pierwszym dniu zawodów z Niemcami najbardziej atrakcyjnym punktem programu będzie spotkanie Kucharskiego z Niemcem Linhofem. Na zawodach we Wrocławiu 18 lipca Kucharski już raz pokonał Linhofa. Linhof jest biegaczem młodym, który czyni ciągle postępy. W roku bieżącym Linhof wypłynął na szersze wody, zyskując odrazu doskonały czas na 800 m: 1:52,3, czas lepszy od czasu osiągniętego przez Kucharskiego w r. b.

Pojedynek z Linhofem ze względu na jednakową szybkość biegaczy za-

powiada się tymbardziej sensacyjnie, że Kucharski na paru ostatnich zawodach doszedł do przekonania, że powinien rozgrywać biegi na tempo, na czas, gdyż czasem jego finał już zawodził. Mamy przekonanie, że nie szybkość Kucharskiego zmalała, lecz miał on ostatnio zbyt dużo startów bez konicznej wypoczynku. Kucharski przygotowuje się bardzo starannie — przede wszystkim udał się na głuchą wieś, aby poprawić swoją kondycję i stanąć do pojedynku z Niemcami należyte przygotowanym.

Ostatnie eliminacje Przed meczem z Niemcami

W czwartek odbyła się w Warszawie ostatnia eliminacja w skoku wwyż przed meczem lekkoatletycznym Niemcy — Polska. Ze względu na to, że skoczni na ogół słabe wyniki. Najlepszy skok miał Kalinowski, 1,82. Chmiel uzyskał 1,78. Wobec tego w reprezentacji obok K. Hofmana walczyć będzie Kalinowski, a jako rezerwowi Chmiel.

W biegu na 400 m. ostatecznie star-

Mistrzostwa świata w Kopenhadze

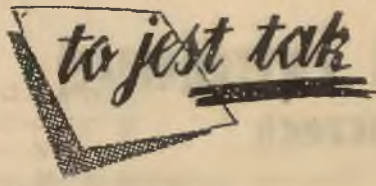
W piątek o godz. 22-ej min. 20 wyjeżdża polska reprezentacja kolarska w składzie: Napierata, Wasilewski i J. Kapiak na mistrzostwa świata w Kopenhadze.

Kronika sportowa

KURS ZAPASNICWA
Selekcja zapasnicza R. K. S. Prad zorganizowała kurs zapasnicwa pod kierownictwem p. Zaleskiego.
Treningi odbywać się będą w lokalu klubu, Tamka 37, w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 19—21.
Kurs dostępny będzie dla wszystkich.

WARTA JEDZIE DO NIEMIEC
Piłkarska reprezentacja Warty wyjeżdża 20. w piątek na dwa mecze do Niemiec. Kierownikiem drużyny będzie p. Tadeusz Sobczak, nado z drużyny pojedzie kierownik sekcji niemieckiej p. Slesboda, oraz trener Riehe.
Warta wyjeżdża w najsilniejszym swoim składzie. W sobotę 21 bm. poznańscy gracze będą z drużyną „No-

wawes”, a nazajutrz ze znanym niemieckim zespołem Union Oberschöneweide.
MIEDZYNARODOWE ZAWODY
Zarząd PZLA projektuje zorganizowanie międzynarodowych zawodów lekkoatletycznych w Warszawie 18 i 19 września.
Udział w zawodach wziąć mają zawodnicy fińscy, szwedzcy, niemieccy, Włoch — Lanzi, Belgowie i Francuzi.
ZAWODY PLYWACKIE
W Pucku odbyły się zawody pływackie o mistrzostwo chorągwi pomorskiej harcerstwa polskiego.
W klasyfikacji drużynowej zwyciężył hufiec harcerzy z Torunia przed Brodnica i Chełmżą.

NOWY KONFLIKT

Portugalia zerwała stosunki dyplomatyczne z Czechosłowacją. Prasa zagraniczna podaje obszernie i w sposób rozmaity istotne motywy zerwania. Niezależnie od tego, komu damy wiarę, jeśli chodzi o merytoryczną treść tych wyjaśnień, jedno jest niewątpliwe: przybywa nowe ognisko, skąd może ogień rozleść się po całej Europie.

Oczywiście nie myślimy tu o bezpośredniej walce, niemożliwej po prostu ze względów geograficznych. Nie myślimy o tym, by aeroplany czeskie zbombardowały Lizbonę lub aeroplany portugalskie Pragę. Zerwanie stosunków dyplomatycznych może jednak pociągnąć za sobą komplikacje w stosunkach dyplomatycznych między innymi państwami. Na przykładzie konfliktu czesko-portugalskiego widzimy, że czynniki pozornie dalekie od sporu mogą poważnie wpływać na powstanie nowego konfliktu.

Premier Składkowski wyjeżdżając do Francji przybył na dworzec w szarym garniturze sportowym.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy

Ogłoszenie doniosłej ustawy

która ułatwi w przyszłości usunięcie Żydów z armii

W ostatnim numerze Dziennika Ustaw ukazało się rozporządzenie wykonawcze do dekretu wprowadzającego zastępczy powszechny obowiązek wojskowy:

PRACA ZAMIAST SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Jak wiadomo, na osoby, które podlegały obecnie zniesionemu podatki wojskowemu, nałożono obowiązek wykonywania bezpłatnej pracy przez 6 dni w roku w ciągu lat pięciu. Praca ta ma służyć dla celów obrony państwa oraz potrzeb gminy, mających związek z tą obroną. Ukazuje się obecnie rozporządzenie normujące sposób powoływania obywateli do tej pracy. Powołany musi stawić się osobiście i nie może się zastąpić przez kogo innego: Tylko praca wykonana na podstawie nakazu zarządu gminy, uznawana będzie za spełnie-

nie obowiązku: Zarządy gmin, a także właściwe P. K. U. sporządzą spisy osób, podlegających obowiązkowi pracy.

OGŁASZANIE LIST PRACY

Lista pracy będzie przez zarząd gminy wyłożona na przeciąg dwóch tygodni do przejrzania, o czym ogłasza się sposobem przyjętym w danej gminie, a osoby zainteresowane mogą donieść przełożonemu gminy o mylnym lub niewłaściwym wciągnięciu na listy. Również i zwalnianie od obowiązku pracy należy do zarządu gmin. Zwolnienie od pracy mogą być osoby chore lub ułomne, przebywające poza granicami państwa, oraz takie których powołanie do pracy mogłoby spowodować istotną szkodę dla interesu publicznego lub dla ważnego interesu prywatnego.

ZWOLNIENIA

Chorobę należy udowodnić świadectwem lekarza powiatowego, które się uzyskuje bezpłatnie. O zwolnieniu musi być zawiadomione właściwe starostwo, które uprawnione jest cofnąć zwolnienie, jeśli uzna je za niesłuszne. Będą zwolnione w danym roku kalendarzowym także osoby, które wykazały się ukończeniem co najmniej jednego stopnia przyzwożenia wojskowego, albo przeszły przeszkolenie w dziedzinie OPLG w czasie nie krótszym niż 46 godzin, bądź też osoby, które pracują naukowo dla obrony państwa.

Czy zachodzi dostatecznie ważny powód dla zwolnienia innych osób, ze względu na interes publiczny lub ważny interes prywatny, będzie decydował właściwy starosta: W sprawach przesunięcia terminu wyznaczonej przez zarząd gminy pracy należy zwracać się do tegoż zarządu.

KARY

Kto nie stawi się do pracy spowoduje wdrożenie dochodzenia co do przyczyn swego niesta- wiennictwa i w zależności od wyniku dochodzenia może być wprowadzony do pracy pod przymusem. A to niezależnie od odpowiedzialności za uchylenie się od obowiązku pracy. Odpowiedzialność ta wyraża się karą do dwóch tygodni aresztu i do 500 zł. grzywny. Takie same kary grożą zresztą i opiekaszom pracownikom, nienależnie wywiązującym się ze swego obowiązku. Jednakże przy wyznaczaniu każdemu jego pracy mają być brane pod uwagę zdolności fizyczne i szczególne kwalifikacje obywatela.

WYŻYWIENIE

Jeśli praca odbywa się na terenie gminy miejsca zamiesz-

kania obywatela, to wyżywienie dostaje on tylko, jeśli nie posiada własnych środków, lub też nie może się oddalić od miejsca pracy, w przeciwnym razie musi się żywić na koszt własny. W pewnych wypadkach zwraca się obywatelowi koszty przejazdu na miejsce pracy.

PLANY ROBÓT

Fakt odbycia pracy zaznacza zarząd gminy w książeczce wojskowej. Ustalenie robót, które mają być wykonane oraz sporządzenie szczegółowych planów robót należy do zarządu gminy. Plany te muszą być jednak zatwierdzone przez starostwo: Po szczególne władze zainteresowane w wykonaniu pewnych robót, w pierwszym rzędzie władze wojskowe, mają prawo zgłaszać do zarządu gmin swoje wnioski w przedmiocie objęcia planem tych czy innych robót. W myśl powołanego rozporządzenia, zarządy

gmin winny uruchomić roboty już w roku bieżącym, a do ich wykonywania pociągnąć obywateli, poczynając od rocznika 1911.

DONIOSŁE ZNACZENIE USTAWY

jasne jest doniosłe znaczenie ustawy. Przysparza ona armii wie- lki liczący rąk poborowych, którzy zwolnieni od służby wojskowej nie byli dotąd pociągani do żadnych świadczeń zastępczych. Stanowi nadto naszym zdaniem olbrzymi krok naprzód w kierunku usunięcia w przyszłości Żydów z armii przez samo postawienie zasady: kto niezdolny do służby wojskowej, ten musi w inny sposób przyczynić się do wzmocnienia siły państwa. A przecież olbrzymia większość społeczeństwa polskiego uznaje wszystkich Żydów za niezdolnych moralnie do zaszczytnej służby wojskowej w Polsce.

KOLCE BEZ ROŻ

TO I KOMUNISCI

Płk. Kowalewski oświadczył, że ponieważ sojaliści mają określenie „Polska” w tytule więc są narodowcami, nadają się do Ozoneu.

Wobec tego trzeba się zapytać, czy i Komunistyczna Partia Polski może pretendować do konsolidacji. Skoro nie ha- sta, nie czyni, nie zespoli lu- dzi, a tylko litera, określenie „Polska” decyduje... (kol.).

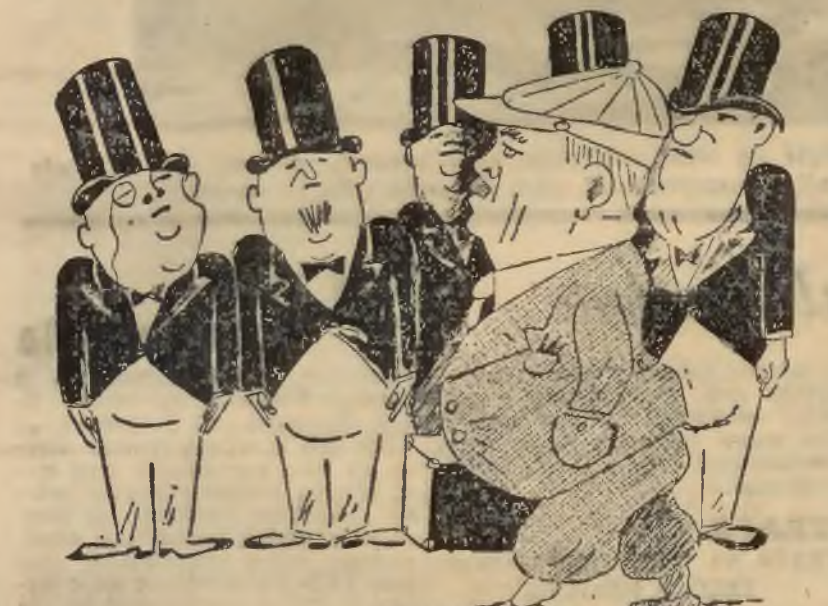
WSTYDLIWOŚĆ

Po raz drugi w tym roku zespół „Epoki” wypiera się igtzności z macierzą. W zeszy- cie z 5 sierpnia znajdujemy takie oświadczenie:

Pomimo parokrotnych naszych oświadczeń, że „Epoka” nie jest organem masonerii, niektóre pisma wciąż powtarzają tę plotkę. Ponownie oświadczamy, że „Epoka” nie jest organem masonerii i że nikt z członków redakcji „Epoki” do masonerii nie należy.

Tylko do czego? Może do chóru Juranda, albo do klubu szaradzystów?

(„Merkuryusz Polski”)

Frontem do szarego człowieka

Czy „Dziennik Poranny” kłamie czy mówi prawdę?

Swojego czasu przytoczyliśmy za „Dziennikiem Porannym” (z dn. 12. 8. br.) następującą uchwałę Zjazdu Związku Strzeleckiego: „Walny Zjazd Z. S., odbywający się w dniu 10 sierpnia w Warszawie stwierdza, że jedynym pismem reprezentującym szczerze świat pracy jest „Dziennik Poranny”.

Wychodząc z założenia, że szeregi Z. S. w olbrzymiej części rekrutują się z pracowników, Zjazd zaleca Strzelcom abonowanie i rozpowszechnianie „Dziennika Porannego”.

Wiadomość ta wywołała gwałtowne sprostowanie sen. Dale- rzewskiego, prezesa wileńskiego okręgu strzeleckiego.

„Żadna tego rodzaju uchwała nie została powzięta i nie było nawet najmniejszych powodów do powzięcia tego rodzaju po- dejrzenia przez prasę. Wiadomości podane na ten temat przez „ABC”, a powtórzona przez „Słowo” są całkowicie zmyślane”.

Atakując „ABC” i „Słowo” p. senator dyskretnie pominął mil- czeniem, że wiadomości pochodzi- ła z „Dziennika Porannego”.

Wreszcie poruszył się „Dzien- nik Poranny” i tak napisał:

A teraz jeszcze jedna sprawa — organu prasowego „Strzelca”. Z. S. ma własną prasę związkową i organ półoficjalny — „Polskie Zbrojnia”. Nikt więc nikomu nie każe przymusowo czytać „Dziennika Porannego”. Ze zaś nasze pi- smo jest jedynym z niewielu dzien- ników niezależnych demokratycz- nych, stojących twardo na plat- formie nieszakanej ideologii leg- ionowej i świata pracy, że ol- brzymia masa strzelecka ze świa- ta pracy się wywodzi lub do nie- go należy, że pismo nasze musi często, w imię choćby tylko spra- wiedliwości, występować w obro- nie różnych poczynań strzeleck- ich — więc nie dziwnego, że „Dziennik Poranny” musi tam mieć uznanie, a może i sympatie. I to wszystko. Może to jest bar-

dzo wiele, ale nie z tej beczki, z jakiej czerpie „ABC”, by swym niestety zwyczajem siać zamest i kłamstwo.

A więc była uchwała, czy nie było? My na przyszłość będziemy wiedzieli, że powtarzać wiadomości z tak niepoważnego źródła jak- im jest „Dziennik Poranny” trzeba z bardzo dużą ostrożnością skoro sama redakcja tego „Dzien- nika” nie może się zdecydować na to, czy podana przez nią wiado- mość jest prawdziwa czy fałszy- wa.

STEFAN FIBICH AL. JEROZOLIMSKIE 7 Polecia: **KOSZULE, KRAWATY, KAPE- LUSZE - P Ł A S Z C Z E** ceny niższe

Zaczynamy dyskusję Co dał Polsce ruch narodowo-radykalny? Budujemy nowoczesny obóz narodowy

(k) Uważamy dyskusję utrzyma- ną w tonie poważnym między wyznawcami idei narodowej za zjawisko niezwykle pożyteczne, uważalibyśmy więc za bardzo po- żyteczną dyskusję z przedstawicie- lami Stronnictwa Narodowego. Niestety ton, w jakim utrzymane są z reguły notatki i artykuły nam poświęcone w organach Stronnictwa Narodowego uniemo- żliwia prowadzenie dyskusji w poważnym tonie. W ostatnim numerze „Warszawskiego Dzien- nika Narodowego” ukazał się ar- tykuł p. t. „Starzy i młodzi”, który nieco odbiega od normalnego tonu.

Radykalizm narodowy

„W. D. N.” pisze: „Co się tyczy oblicza ideowego tych grup, to trzeba przyznać, że całe młode pokolenie narodowe posiada pewne cechy wspólne, nie ty- le w ideologii, ile w stylu i barwie tej ideologii. Jeśli jednak szukać z całą życzliwością nowych idei od- różniających nowe secesje od pnia macierzystego, to doprawdy trudno je znaleźć. ZMN może się powo- lać na hasło syntezy ideologii naro- dowej i „ideologii” Pilsudczyków, ONR na „radykalny” program spo- łeczno - gospodarczy, „Falanga” na zastąpienie słowa „rewolucja” słowem „przełom”, na upowszech- nienie hasel takich jak „organiza- cja narodu”, „hierarchia” i t. p.

Niewątpliwie całe młode poko- lenie narodowe ma wspólne obli- cze ideowe: Jest nim przede wszystkim „radykalny” program społeczno - gospodarczy”, który „W. D. N.” słusznie przypisuje O. N. R. Bo gdzie został sformu- łowany narodowo - radykalny program społeczno - gospodarczy, jeśli nie w tych kołach Obozu Wielkiej Polski, które potem po- wołały do życia ONZ? Stał się program społeczno - radykalny przedsięwzięciem Stronnictwa Na- rodowego, to pozostawia on bez odpowiedzi wszystkie tego rodza- ju zagadnienia, gdyż dla wielu przywódców Stronnictwa Nardo- wego radykalizm narodowy to w gruncie rzeczy marksizm.

P. Rymar ma głos

Weźmy choćby ostatni numer „Myśli Narodowej”. Stanisław Rymar, a więc jeden z tych sta- rzych, mających, według „autora” artykułu z „W. D. N.” doświadcze- nie życiowe i polityczne oraz po- ważne obowiązki przed sobą, tak pisze:

„Są tacy, poza socjalistami, któ- rzy przejmowanie w ręce państwa dyskusji gospodarczych uważają za dobre i celowe. Chętnie akcją tej nadają miano „planowej”. Ktoż był- by przeciwnym planowi, rozumnie pomyślanemu, inteligentnie wyko- nowanemu? Zwolenników „gospo- darki planowej”, a przez to rozumi- ejącej obj ingerencje daleko posu- niętą rządu, jest dużo wśród sana- cji teraz, a nie brak ich i wśród ra- dykalnych rozbitków w Obozie na- rodowym. Socjaliści zaś całe usta- wodawstwo, wydane u nas w tym kierunku, uważają za niezbyt do- wód, iż zbawienie świata i Polski leży w realizacji ich programu. Ra- zem, stanowią oni potężny obóz, popierający linię planowej, przez urzędników kierowanej gospodarki w Polsce.

W ten sposób p. Rymar pisze, a oficjalny tygodnik Stronnictwa Narodowego „Myśl Narodowa” drukuje wywody, z których wy- nika, że nie tylko O. N. R., ale na- wet młodzi Stronnictwa Nardo- wego są zwolennikami idei nie- tak bardzo odbiegających od so- cjalizmu.

Dorobek

Ale wracajmy do artykułu „W.

Przeplynał Atlantyk na 10-metrowej łodzi

NOWY JORK, 20. 8. 60-letni kapitan Schwimmbach z towarzy- stwa „Hapag” przeplynał Ocean Atlantycki w 10-metrowej łodzi. Kapitan płynął z Lizbony via wyspy Azorskie do Nowego Jorku i był w drodze 57 dni. Kapitan

D. N.”, który zawiera następują- cy ustęp:

„Jeśli zaś chodzi o wyniki prak- tyczne działalności politycznej grup secesyjnych, to musi się je ocenić znacznie surowiej, niż ich życie ideowe. Bo — jak to już dziś widać całkiem jasno — na płaszczyźnie polityki praktycznej jedynym dzia- łaniem tych grup było i jest szyb- sze lub powolniejsze zbliżanie się do obozu rządzącego. Nie będziemy się zajmowali pobudkami jakie tu wchodziły w grę i które u różnych ludzi były pewnie różne. Zatrzymu- jemy się wyłącznie przy pobudkach ideowych, przypuszczamy dobrą wole inicjatorów. Stągawszy na tym gruncie, trzeba jednak stwierdzić, że partnerzy z drugiej strony bary- kady taktowali te wszystkie secesje z punktu widzenia polityki własnej, jako środki prowadzące do rozbicia obozu narodowego i pociągnięcia do swych szeregów poszczególnych odłamów tego obozu. Nie było trak- towania na płaszczyźnie „równych z równymi”, było natomiast stoso- wanie roboty dywersyjnej. Nic (w sensie politycznym) nie otrzymał ZMN od p. Sławka, nie ONR od p. Pierackiego, nie ONR potem od OZN, nie p. Rembieliński, nie wiele „Falanga”. Gdy dokładnie się patrzy na te rzeczy z zewnątrz, to trudno jest mówić o jakiejś „synte- zie” dwóch kierunków, ma się wy- raźnie do czynienia z próbami roz- bicia obozu narodowego i wcho- dzenia pewnych jego żywiołów przez obóz rządzący.

Pozostawiamy innym troskę o dorobek innych ugrupowań. Chce- my tylko stwierdzić, że jednym z wielu „dorobków” O. N. R. jest przyjęcie przez szerokie koła pro- gramu narodowo - radykalnego w zakresie społeczno - gospodar- czym, w szczególności przyjęcie tego programu przez dół Stronnictwa Narodowego. Dzięki O. N. R.owi narodowy przestali być uważani za wsteczników spo- łecznych.

O. N. R. nie miał zamiaru i nie zbliżał się do obozu rządowego. Wymownym tego dowodem była Bereza i inne represje. O. N. R. przekreślał jedynie dawne spory i przyczynił się do zmniejszenia się tych przybrzmiałych różnic, które dzieliły, a niestety jeszcze dziś dzieli społeczeństwo. W ten sposób O. N. R. przybliżył spo- łeczność do chwili, w której po- wstanie w Polsce nowoczesny o- bóz narodowy, obejmujący wszy- stkie uczciwych Polaków, służy- cych Polsce, bez względu na to, w jakich ugrupowaniach politycz- nych dotychczas pracowali.

W 1938 roku wyruszy Polska wyprawa do stratosfery

Start nastąpi w Ojcowie

Prace przygotowawcze nad pol- skim lotem do stratosfery trwają i ostateczny jego termin został ustalo- ny na rok 1938.

W skład wyłonionej Rady Nauko- wej Lotu Stratosferycznego weszli: profesor politehniki M. Wolffe, jako prezes, poza tym dyrektor PIM-a Jan Białon, dr. M. Huber, prof. Szczeci- nowski, rektor politechniki prof. E.

Podpalili własny dom dla zatarcia śladów zbrodni

Sąd zatwierdził wyrok na zbrodniar- zę

(s) W roku ub. we wsi Radoszewi- ce, pow. radomszczańskiego doko- nano potwornej zbrodni, ofiarą któ- rej padł mieszkanec tejże wsi ś. p. Aleksander Kaleta.

Od kilku już lat Kaleta zamieszki- wał w charakterze sublokatora u małżonków Więcków. Po pewnym czasie Kaleta utracił pracę i od tej chwili nie płacił komornego. Na tym tle pomiędzy Kaletą a małżonkami Więckami dochodziło do częstych awantur i bójek.

W rezultacie Więckowie chcą po- żyć się niewygodnego sublokatora ułożyli zbrodniczy plan zamordowa- nia Kalety wciągając do zbrodnicze- go spisku swego sąsiada, Józefa Iziaka.

Pewnego wieczoru wspólnicy za- lżyli Kaletę podczas snu pętlą na szyję, po czym kilkoma ciosami si- kiera pozbawili go życia.

Dla zatarcia śladów zbrodni Iziak w porozumieniu z Więckami podpa- lił dom.

W czasie akcji ratunkowej w zgłi- szczach ku wielkiemu przerażeniu znaleziono częściowo już zgwoźne zwłoki Kalety z silnie zadzierzgniętą pętlą wokół szyi.

Sąd okręgowy w Piotrkowie na sesji wyjazdowej w Radomsku roz- patrując sprawę wydał wyrok, mo- cą którego Więckowie skazani zo- stali po 12 lat więzienia, zaś Iziak za współudział w zbrodni skazany został na 8 lat więzienia.

Obecnie sprawa znalazła się na wokedankie Sądu Apelacyjnego, który wyrok pierwszej instancji w stosun- ku do małżonków Więcków zatwier- dził, zaś Iziakowi jedynie zmniej- szono karę do 5-ciu lat więzienia.

Hollywood, kraina uśmiechniętych leniuchów

Dobrobyt i powodzenie hamulcem w pracy

W „Candide” dziennikarz francuski Philippe Herliat strzezcza swoje wrażenia z Kalifornii, specjalnie wiele miejsca poświęcając dla Hollywoodu.

RÓŻNE PRAWDY

Hollywood, — powie ktoś — kraina z bajki, nie ludzi, a jakichś czarodziejskich istot. Nie — odpowie inny — aż za bardzo ludzka. Najbardziej niezłomne zdania w odniesieniu do Hollywood są słuszne.

Bywają tam upały, bywają zimna. Jedni się świetnie bawią, inni nudzą. Kobiety są wspaniałe, ale tylko niektóre. Mężczyźni — sami brutalni cavremeni, stwierdza ktoś właśnie. Że nie, bo same słodkie czarujące chłopaki — mówi inny. Przroda jest piękna, nie ma wcale przyrody. Praca nie jest w modzie, a jednocześnie nigdzie nie pracują tak intensywnie.

Tak „przygotowany” do poznawania tej kraiiny, odwiedzający ją turysta doznaje samych niespodzianek i to, co znajduje tu sam, jest zupeł-

nie inne, niż uprzędali go wszyscy razem i niegodni ze sobą hollywoodzcy bywalcy.

UŚMIECH NA USTACH...

Hollywood przede wszystkim, jak cała zresztą Ameryka, jest miastem uśmiechu.

Każdy Niemiec ma przenikliwe spojrzenie, każdy Anglik ma dumną minę. Amerykanin jest uśmiechnięty, uważając, że właśnie uśmiech może mu zapewnić powodzenie. Uśmiecha się, rzecz niewiarygodna, urzędnicy w urzędach, celnicy przy rewizji, boys hotelowi i kelnerzy. W Hollywood każdy przybysz zanurza się w morze uśmiechów.

Szoferzy taksówek z uśmiechem na ustach otwierają drzwiczki swoich samochodów. Pasażer opuszcza taksówkę, żegnany uśmiechem szofera, który ułatwił mu przedtem wydobycie się z głębi auta, sam, u przejmym ruchem otwierając drzwiczki.

— Co? — zapytanie zdumieni — taka służalczość w obecnych czasach?

Właśnie! To jest godne zauważenia, że takie zwyczaje zachowują się w najbardziej demokratycznym z nowoczesnych państw. Nikt też nie widzi dla siebie ujmy w uprzejmości, jakże bardzo unikającej życia, a której brakiem grzeszą ludzie wielu europejskich miast.

ŻYCIE BEZ REKLAMACYJ

Ludzie w Europie wzajemnie zatrudniają sobie życie, najeżone wzajemnie stwarzaniem sobie trudności. Ogólną zasadą życiową jest wszędzie pamiętać o wyszukaniu okazji do reklamacji, tak, jak starożytni pamiętali o Pięknem i Przyjemności.

Nie umielibyśmy żyć bez eskorty codziennych udźręczycieli i inkasenta od gazu i telefonu, bez nieznośnego sąsiada i nieprzyjemnego dozorcy.

Amerykanie pozbyli się tego wszystkiego. Ci, którzy znają życie prywatne w różnych miastach Europy, śmieją się z kłopotliwych tradycji w nim tkwiących.

— Jakto! Skarżycie się, że macie tyle kłopotów, a sami je sobie stwarzacie. Nie umiecie żyć bez drobnych sprzeczek z sąsiadami — służącym, z urzędnikami na poczcie i biletarami w autobusie. Te śmieszne sprawy zaprzatają nam umysł na cały dzień.

Prawda, że życie domowe ułatwiają w Ameryce warunki bardzo odmienne od naszych, a odcierając wiele kłopotów paniom domu. Zdąrza się například, że amerykańska pani domu pewnego dnia zmajdzie w swej szufladzie dwa kwity nieopłacone za gaz. Nie można zapłacić obu odradu, dzwoni do gazowni:

— Przy telefonie Mrs. L., adres... Zalegam już miesiąc z opłatą za gaz, dostałam jeszcze drugi kwit. Ponieważ nie mogę wszystkiego zapłacić, uważam za lepiej lojalnie pańów o tym zawiadomić, z prośbą o niezamknięcie gazu.

— Niech pani będzie spokojna. Zapłaci pani wtedy, kiedy pani będzie mogła.

— Bardzo uprzejmie z pańów strony.

— Nie, proszę pani, bardzo roz-

sądnie. Jeżeli zanudzałybyśmy pańią reklamacjami i nieuwzględnieniem jej możliwości płatniczych, gdyby wreszcie pani sytuacja materialna się poprawiła, zainstalowałaby pani sobie kuchenkę elektryczną i straciłobyśmy klientkę.

W SERCU HOLLYWOODU

Niezamącony spokój i pogoda panują również w samym sercu Hollywoodu — w wytwórniach filmowych. Uśmiechają się nitylko gwiazdy, uśmiechem obliczonym na efekt. Uśmiechają się wszyscy: reżyserzy, garderobiane, woźni i portierzy, witający wchodzących łobuzerskim zmruczeniem oka (co gorszy w pierwszej chwili dystygnowanych Europejczyków).

Ani śladu nigdzie jakiegos zdemorowania, braku uprzejmości wobec intruzów, wdzierających się w ten świat, czy wobec samych siebie.

— A strajki w Hollywood? — zapyta ktoś — walki w studiach, zginiłe jajka, rzucane w twarz Mary Pickford i strajkujący, barykadujący drogę przed samochodem Greta Garbo?

Same fantazje europejskich dziennikarzy. Był jedynie drobny zatarg drugorzędnych aktorów z producentami „Gwiazdy” zainteresowanymi natychmiast na korzyść pokrzywdzonych, producenci ulegli. Oto, jak wyglądały naprawdę wysłane z palca historyjki o walkach między „gwiazdami” i mniejszymi aktorami.

W wielu wytwórniach europejskich panuje nerwowa atmosfera pośpiechu i strachu. Pośpiechu — z powodu braku niezbędnych kapitałów, co ujawnione, mogłoby przerwać pracę. Strachu — który wyraża się u pracowników obawą przed niewypłaconiem należnych gaż, u pracodawców obawą więzienia.

W obzrych halach studiach Hollywoodu wszystko odbywa się spokojnie. Przestrzeń, nieosiągalna w tych rozmiarach dla wytwórni europejskich pozwala na rozpoczęcie pracy, dzięki czemu nie odczuwa się męczącego tłoku ludzi, sprzętów, narzędzi i zajęć. Ludzie, spokojni o jutro, nie ulegają złemu podnieceniu i zdemorowaniu. Można się bać w Hollywoodo o utratę miejsca, nikt nie boł się, że przypadnie należne mu wynagrodzenie.

Ale w tej atmosferze niezmezonego spokoju tkwi nitylko siła produkcyjna hollywoodzkiej, może w niekłądkę zarodek niebezpieczeństwa — rutyny, która jest groźna dla twórczości i sztuki. I w spokojnym, uśmiechniętym Hollywoodie ludzie nabierają jeszcze jednego naluę — lenistwa i opieszałości.

OGONKI W SZEDZIE OGONKI...

Ulicami miasta pędzą auta i tramwaje, w wytwórniach filmowych działają w sprawnym tempie aparaty i maszyny, ale ludzie... Ludzie w całym mieście są powolni, niebywale powolni.

Chłopak w hotelu przez pół godziny czyści buty, fryzjer pastwi się nad klientem dłużej niż godzinę ku zrozumieliemu „zadowoleniu” oczekujących w ogonku innych gości, subiekci ginie w gębiących magazynu na nieokreślenie długi czas, zapominając o kupującym, którego znajdują po pół godzinie zdziwiony i oczywiście uśmiechnięty pogodnie. W bankach przed wszystkimi okienkami wyciekają ogonki...

LUKSUSOWE LENISTWO

W studiach, za wyjątkiem robotników fizycznych, którzy pracują normalnie, wszyscy inni pracują jak leniuchy. Opieszałość i lenistwo wraza proporcjonalnie do „hierarchii” personalnej. W biurach producentów, za wyjątkiem jakichś niewybitnych wypadków, egzamin „idei” nowego filmu trwa miesiącami. Kiedy ktoś zapyta o los projektowanego filmu,

szyszy wciąż nitylną odpowiedź:

— Prowadzimy nad nim studia.

Sprawa nie posuwa się ani kroku naprzód. Nie jest zaruconia, ale nikt jej nie dotyka.

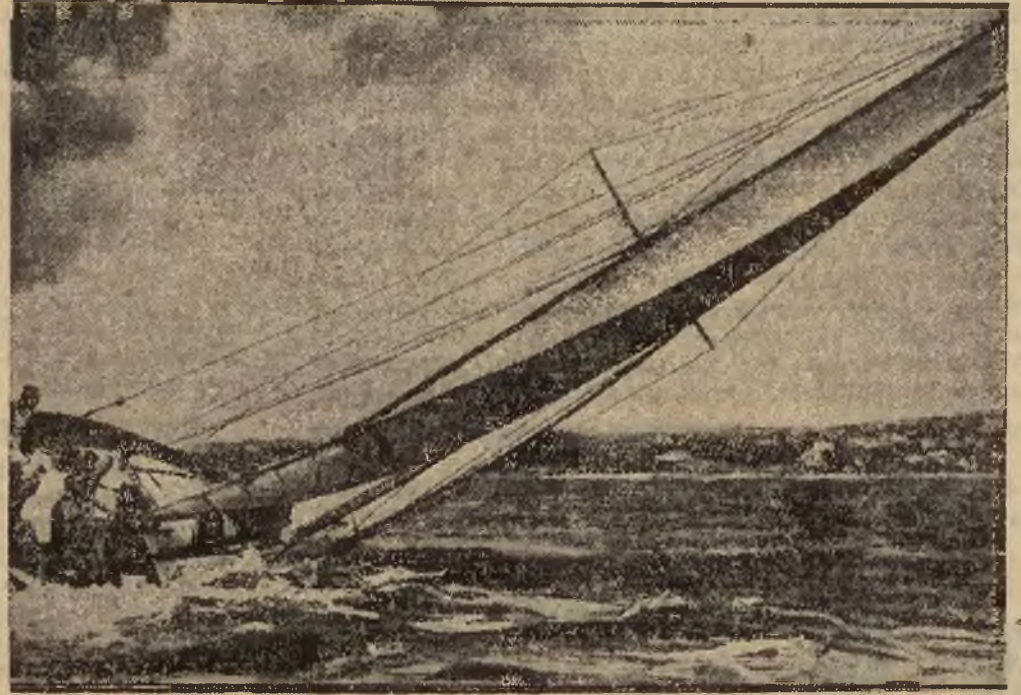
W dniu, w którym komuś przyjdzie chęć zabrania się do niej wreszcie, nikt nie będzie mógł sobie przypomnieć, w jakim biurze ją pozostawiono i w jakiej teście. Na poszukiwaniach znowu minie miesiąc...

Wystawa sztuki zwyrodniałej w Niemczech

Dzienniki niemieckie zamieszczają ciekawe szczegóły o wystawie sztuki zwyrodniałej w Monachium. Wystawę tę zwidziło już przeszło pół miliona osób. Dzienniki piszą, iż tak wielkie zainteresowanie przypisać należy jednocześnie urządzeniu obu wystaw monachijskich: wystawy narodowej sztuki niemieckiej i wystawy „sztuki zwyrodniałej”.

Wystawę „Schaffendes Volk” w Duesseldorfie zwidziło w ciągu trzech miesięcy 4 miliony osób. Pewna mieszkanka Duesseldorfu, jako 4-milionowa zwidzająca, otrzymała premię: złoty zegarek damski, oraz bezpłatny bilet na Reichsparteitag łącznie z 8-dniowym pobytem w Norymberdze.

Katastrofa?! — Nie!

Pod silnym wiatrem jacht przechyla się ostro, nabierając wodę burtami. Moment ten wygląda groźniej na zdjęciu, niż w rzeczywistości, gdyż dostarcza tylko — emocji.

Zycie kulturalne

MUZYKA

NOWE DZIELO RYSZARDA STRAUSSA

Ryszard Strauss wykończył nową operę „Friedenstag” według tekstu Józefa Gregora — Wiena. Nowe dzieło Straussa wystawione będzie latem przyszłego roku w monachijskiej operze państwowej.

SZKOLNICTWO

WIEDZA O MORZU W SZKOŁACH NIEMIECKICH

Celem wzbudzenia zainteresowania sprawami morskimi i zachęty do zawodu oficera marynarki, we wszystkich szkołach średnich Rzeszy wprowadzone będą w przyszłym semestrze zimowym prace konkursowe

z zakresu budowy i modelowania okrętów oraz wypracowania z dziedziny marynarki. Pierwszą nagrodą jest prawo odbycia w czasie ferij ośmioldniowej wycieczki na okrecie wojennym.

TEATR

TEATR NA OTWARTYM POWIETRZU W NEAPOLU

Z okazji tradycyjnych świąt ludowych, które odbędą się na początku września, otwarty zostanie w Neapolu staraniem organizacji „Dopo lavoro” (Po pracy) teatr ludowy na wolnym powietrzu, na tle wspaniałej panoramy zatoki neapolitańskiej. Widownia będzie obliczona na 15.000 osób.

Czar walca i melancholia

Stanisław Falat. Wspomnienia z dawnego Wiednia. Fragmenty z listów, Warszawa 1937 T. Choiesick.

Pod tym skromnym tytułem ukrywa się kilka prawdziwych perel styliu, uczucia, humoru i rzetelnej zadumy. Czegóż nie znajdziemy na przestrzeni 88 stronic tekstu: urok przedwojennej stolicy naddunajskiej, rozgwar życia towarzyskiego, blask wybitnych postaci polskich zarówno ze świata polityki jak i sztuki. Zycie salonów ulicy, kawiarni. Później korowód tułaczy wojennych z Małopolski wreszcie zmierzch świętości Wiednia.

Pozostając w Wiedniu w ciągu 3-ch lat po zakończeniu wojny — autor z melancholią przygląda się stopniowej likwidacji licznych organizacji kulturalnych i społecznych polskich, widzi jak topnieją zastępy rodaków, zostaje mała garstka przy Rennwegu „dziś rezyduje tam poseł Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej”. Autor kocha Wiedeń przedwojenny, ten jego ton „pieszczołiwiny”, boleśnie nad powszechnym zalewem chamstwa i materializmu, gromącym zagładą nie tylko Wiedniowi, lecz cywilizacji europejskiej.

Autor jest urodzonym esteta, umiejącym nieraz w jednym zdaniu plastycznie skryzlować trafne wyczuć świata ludzi i sztuki.

„Cleo de Merode swoją sztukę a raczej siebie samą pokazuje. Zimna ta jej sztuka. Gdyby wąż tańczył, tańczyłby podobnie”.

Jaka oszczędność słów przy jednocześniej plastyce myśli. Książka ma coś z zadumy i melodii walca, nie wystarczy ją przeczytać, należy ją pić, jak dobre wystaje wino.

A. G.

PAMIĘTAJ O BEZROBOTNYCH NARODOWCACH

Transmisja z ogrodu zoologicznego

Dnia 22 sierpnia t. j. w niedzielę o godz. 21.00 Polskie Radio nadaie w ramach Wesołej Syreny pełną humoru audycję Józefa Czyszcieskiego p. t. „Transmisja z ogrodu zoologicznego”.

Autor wychodzi z założenia, że w ogrodzie zoologicznym nie jest rzeczą jasną kto kogo ogląda i kto kogo uważa za „dziwnego”; czy np. my oglądamy małpy, czy małpy nas oglądają. Może my, ludzie kulturalni — z gatunku „homo sapiens”, nie jesteśmy znów tak bardzo wyzbyci dziwołagów myślowych i fizycznych. Tworzy więc autor ogród niby zoologiczny. Transmisja z tego ogrodu pokazuje nam orla, szympansa, żółwia itd., wypowiadających się na tematy ogólnoludzkie.

— Nie, proszę pani, bardzo roz-

HEDDA WESTENBERGER

71)

DR. MED.

KARIN FISZER

POWIEŚĆ

Jest — myśli Karin — i drzy cała. Długie milczenie. — Sybilla już nie patrzy na Karin, która uważa to za zachęę: mów — powiedz wszystko co masz do powiedzenia, ja słucham, przez okno szeroko otwarte widać ogród, słychać psa zawzięcie ujadającego... w sąsiednich willach wesołe towarzystwo bawi się — śpiewają, śmieją się, rozmawiają głośno. Czasem gdzieś dalej w bocznej ulicy zatrąbi żałośnie auto... obie kobiety siedzą wzpatzone w dal i obie myślą o tym samym — nie wiedząc o tym.

Karin w końcu zdobywa się na bohaterstwo i zaczyna swą spowiedź, wpatrzona w przepyszny wzór perskiego dywanu leżącego pod jej nogami.

— Sybillo, zechciej zrozumieć w jak szalenie trudnym położeniu znalazłam się. Przyszłaś do mnie poradzić się, czując się chorą i spodobałaś mi się jako kobieta, a zainteresowałaś mnie jako wypadek choroby. Opowiadałaś mi wtedy o swoim pojęciu małżeńskim, a w miarę jak opowiadałaś powstawał w moim umyśle obraz twego męża i twojego domu... zupełnie bez mojej woli i świadomości... piękny, dobry obraz. Potym przyszła twoja operacja i Aleksander taki był nieszczęśliwy... Próbowałam przyjąć mu z pomocą w tych cięż-

kich dniach niepewności... z czysto ludzkich uczuć... bo tacy byliście dla mnie mili... tacy jacyś kochani... A zresztą, pamiętasz? Ty sama prosiłaś mnie, bym się zajęła Aleksandrem. Naturalnie — prosiłaś doktora...

I dr. Karin Fiszer zrobiła spostrzeżenie, że Aleksander musi być chory. Stoczyła z nim wprost walkę i zmusiła go, by się poradził doktora. Potem pilnowałam, żeby wypełnił polecenie doktora i leczył się.

— Tak, poczekaj, nie przerywaj, pozwól mi mówić — musisz wszystkiego wysłuchać. Aleksander wymusił ode mnie słowo, że będę milczeć i pomagać mu w utrzymaniu tajemnicy jego choroby. Przed ludźmi i przed tobą... Szczególnie przed tobą... ponieważ miałas sama do zwałczania następstwa operacji i stan swoich nerwów... I dlatego Aleksander przez kilka tygodni przychodził do mnie, by odbyć swoje trzy godziny leczenia... Rozumiesz Sybillo... Zechciej to zrozumieć...

Po twarzy Sybilli płynęły zwolna dwie wielkie łzy... Karin podniosła błagalnie ręce, jakby chciała mówić nie płacząc, Sybillo...

Sybilla przytaknęła skinieniem, jakby tę prośbę usłyszała... i ręką odważnie otarła oczy, odetchnęła głęboko, i z trudem szepem odezwiała się:

— Rozumiem... uczyć się rozumieć wszystko...

— Widzisz Sybillo, dla nas doktorów, strasznie to trudna sprawa milczeć o rzeczach, o których krewni chorego uważają, że powinni wiedzieć. Ale pomimo tego musimy milczeć, to nasz obowiązek. I w tym wypadku tak było i było dobrze... wierz mi. Miałas czas przyjść do zdrowia — przeprowadzić kurację u Winklera i obecnie masz dość siły i odporności by...

— By? — Sybilla zwróciła pytające oczy na Karin.

— By być całkowicie żoną Aleksandra... Aleksandra cho-

rego — dokończyła Karin, nie podnosząc oczu z dywanu.

Sybilla nie odezwiała się ani słówkiem. Karin skupiła się, jeszcze przez sekunde waha się. Czy to ma jaki cel, robić dalsze wyznania? Jest przecież raz na zawsze rozłączona z Aleksandrem, Sybilla może być tego pewna. Po co zatem... Ale uczciwość Karin zwycięża.

— Jak dotąd zdawała ci sprawę dr. Karin Fiszer, która w jak najlepszych zamiarach dotrzymała tajemnicy choroby twego męża. Jestem jednak kobieta taką samą, jak ty i pewnego dnia spostrzegłam się, że kocham Aleksandra. Myślałam zawsze o tym, że będę dość silna, by tę miłość opo nować... nierzaz nie mogłam sobie sama zdać sprawy z tego, jaka jest różnica między uczuciem, które mam dla niego jako doktor dla swego pacjenta, a tym, jakie mnie pociąga ku niemu jako kobietę. — Byłaby ta miłość prawdziwie podobnie pozostała na zawsze moją tajemnicą, gdyby nie... Wszystko się przeciw temu złożyło. Byłaś tak bardzo zajęta sobą... między wami, to jest tobą i Aleksandrem był czas, jakiś okres pewnego oddalenia... A potem ta nasza wspólna wycieczka... twój odjazd do chorej matki... i to że... Aleksander również...

Sybilla schyliła milcząc głowę, jakby gromem nagłym przybita. Karin byłaby krzyczała... tak jak boleśnie dotknął ten ruch Sybilli. Nie poruszyła się, nie krzyknęła, milczenie trwało długo... zdawało się, że naraz w pokoju zapadła czarna zasłona...

A potem znów cichy prawie szept Karin: trzy tygodnie kochałmi się... znów chwila milczenia... na trzy tygodnie zabrałam ci go jako kobieta — to wszystko. Nigdy ci już więcej nie będę widzieć Aleksandra...

Sybilla siedzi nieporuszona, z rękami na kolanach... tak białymi jakby były bez kropelki krwi...

(D. c. n.)

SIERPIEŃ

21

SOBOTA

Dziś św. Joanny
Jutro św. Symfordiana

Table with dates and days for August (SIERPIEŃ).

Zygmunt Ipohorski
Wyzumiałość

P. Markizie Jehanne - Wielopolskiej w związku z jej ostatnim (daj Boże!) wystąpieniem poświęcam

Kiedym przegłądał pozostałe foliety, o jednej z książek rzekł mi pewien pan: - „Rzecz tę czytałem jako chłopiec maty; to napisała markiza Jehanne.

KUPON NIESPODZIANKOWY ważny tylko dziś
Dla Czytelników A B C

Przy nabyciu słynnych OKULARÓW REKLAMOWYCH za zł. 9.75 (cena ulgowa) w eleganckiej oprawie z futerałem z bezbarwnych wypukłych szkła najwyższego gatunku, dobrane bezpłatnie na miejscu.

Ponura zagadka nad morzem
Skrwawiona książeczka P. K. O. i kartka rzekomego mordercy

Kilka dni temu prasa doniosła o znalezieniu tajemniczej kartki nad wybrzeżem polskiego morza, w której nieznaną autor pisał, że „zestawia jest słodką” i stwierdzał, że zwiłki tego ofiary znajdują się w odległości 10 kroków od miejsca zakapania kartki.

Mimo energicznych poszukiwań w najbliższej okolicy od miejsca zakapania tajemniczej kartki, zwiłki zamordowanej kobiety nie znaleziono, i policja doszła ostatecznie do wniosku, że załodzy po prostu niesmaczny żart wprowadzenia jej w błąd.

Obecnie władze śledcze znów poruszono są nową tajemniczą sprawą, która może się okazać tragiczną rzeczą.

W jednej ze skrzynek pocztowych wykryto dokumenty osobiste oraz książeczkę PKO na nazwisko Aleksandra Rotkiewicza. Wszystkie te papiery złane były kwiem.

Kto je podrzucił? Czy wypadek ten wiąże się z tajemniczym morderstwem nad morzem, czy trup kobiety po prostu nie został utopiony w wodzie? Wszystkie te pytania są tematem dociekań władz śledczych, które usilnie dąży do wykrycia tajemniczej sprawy.

Lekarz Ubezpieczalni Spółczkował pacjenta

Do Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Jagiellońskiej do działu chorób

Trudno się domyślać, czy morderstwo popełnione zostało w chęci rabunku, czy też po prostu dla osobistej zemsty.

Czy p. minister komunikacji skorzysta z propozycji Czytelnika „ABC”? Tortury, których należy doświadczyć samemu

Otrzymujemy list następujący: Szanowny Panie Redaktorze!

Przeczytałem kiedyś w piśmie Pańów notatkę o mądrym zarządzeniu (co rzadko zdarza się naszym radom miejskim), zabraniającym ludziom niechlujnym przebywania w kapieli-sku-wspólnie z innymi, a wyznaczającym im oddzielne miejsce.

Uważam, że trzeba dać poklask tej tak zdrowej, mądrej i słusznej inicjatywie.

Ale jednocześnie przyszło mi na myśl, dlaczego i inne instytucje nie idą za tym przykładem? Mam tu na myśli nasze szanowne koleje. Jestem

w tym przykrym położeniu, zresztą jak i wielu innych, że dojeżdżam do Warszawy mieszkając w Świdrze. Co cierpi biedny pasażer trzeciej klasy na tej linii to trudno w to uwierzyć. Mimo wprowadzenia pięknych pociągów elektrycznych, wyglądających doskonale zewnętrznie i świetnych jako środek lokomocji, narażeni jesteśmy w nich codziennie na okropne przeżycia.

Jazda w godzinach rannych, lub wieczorem, a szczególnie w soboty i niedziele jest prawdziwym piekłem. Długa horda żydostwa cuchnącego, brudnego, że aż się lepi, krzyżącego, klóścącego się i tłoczącego stwarza straszne warunki podróży. Nie też dziwnego, że czystość mimo nowych wagonów, pozostawia dużo do życzenia.

Codziennie, czy to po przyjeździe

Kronika prowincjonalna

GDYNIA

OBRADY MORSKIEGO INSTYTUTU RYBACKIEGO
W Gdyni obradował zarząd Morskiego Instytutu Rybackiego. Na zebraniu omawiano sprawę organizacyjną i budżetową, oraz ustalono program budowy kutrów i sposób administrowania będącego na ukończeniu gmachu budującej się fabryki mączki rybnej.

SZKOLENIE HARCERZY ZEGLARZY
Ostatnio zakończony został w Gdyni w Harcerskim Ośrodku Morskim pierwszy tegoroczny kurs żeglarstwa przybrzeżnego na szalupach. W kursie brało udział 30 harcerzy, którzy przeszli wyszkolenie przygotowawcze na stopień żeglarstwa morskowego.

BUDOWA NOWYCH WARSZTATÓW
Stocznia Gdyniska uzyskała ostatnio obszerne tereny położone w pobliżu Kanalu Przemysłowego. W dniach najbliższych Stocznia przystąpi do robót niwelacyjnych. Przygotowane już jest obecnie budowa nowoczesnych warsztatów oraz pochylni do budowy statków.

KALISZ
NOWY SZTANDAR DLA WOJSKA
(k) Społeczeństwo miasta Kalisza ufunduje dla artylerii lekkiej nowy sztandar, który będzie kosztował 4 tysiące złotych. Pieniądże na sztandar zebrane będą z dobrowolnych składek.

KRADZIEŻ NA PLEBANII I W KOŚCIELE
(k) W Ślesinie, pow. konińskiego, dokonano nieudanej kradzieży na plebanii i w kościele. Pładrzących usłyszał ks. proboszcz. Złodzieje porzucili zabraną puszkę z komunikanta-

mi. Zabrali jednak z plebanii drobne rzeczy wartości 100 zł.

KUJAWY
ŚMIERĆ W NURTACH GOPLA
Na jeziorze Gopłe używał kąpieli 19-letni Edmund Olejnik. Olejnik był słabym pływakiem, trafił na głębokie i utonął. Zwłoki wydobyto po kilkunastu godzinach poszukiwań.

ZYWA POCHODNIA
Na polach w okolicy Kruszwicy bawilo się kilkoro dzieci. Urzeczyli one ognisko na wzór harcerskich. Od ogniska zapalił się 5-letni Henryk, na którym zapłonęło ubranko. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala.

LIDA
TRAGICZNY WYPADEK
Na stacji kolejowej Lida w dniu 17 sierpnia wydarzył się tragiczny wypadek. W czasie manewrowania pociągów wpadła pod koła pociągu towarowego Markiewiczówna, która poniosła śmierć na miejscu.

LUBLIN
UCZNIOWIE - GLOBTROTTERZY
W LUBLINIE
(w) Do Lublina przybyli trzej 17-letni chłopcy ze szkoły Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, którzy puścili się dnia 21 czerwca b. r. w wędrowkę dookoła Polski. Mają oni już za sobą 1950 km. marszu przez Częstochowę, Kraków, Zakopane, Krynicy, Stryj, Lwów i Lublin. Są to: Józef Młynarski, Wiesław Martens i Józef Kazimierzak.

- DRUGIE LICEUM
(w) W Łukowie przy miejscowym, koedukacyjnym gimnazjum państwowym im. Tadeusza Kościuszki, otwarta zostanie klasa nowego liceum ogólnokształcącego przy gimnazjum żeńskim.

LWÓW

BURZE SZALEJA
W dniu wczorajszym szalała na obszarze woj. lwowskiego gwałtowna burza z opadami. Koło Leszna, do mieszkania gospodarza Merdaka spadł piorun, który ogłuszył 4 osoby i zabił 14-letnią córkę gospodarza.

Obok sąsiedniej wsi piorun wpadł do mieszkania gospodarza Filipaka, zabijając 38-letnią żonę gospodarza, oraz ogłuszając 6 osób obecnych w mieszkaniu.

DZIECKO SPRAWCA POZARU
W Jeziorance 9-letni chłopiec podpalił stodołę, od której następnie zajęły się dalsze zabudowania. Ogółem spłonęło 8 budynków mieszkalnych, 17 gospodarskich, 220 kup zboża i 33 fury paszy.

OSTRÓW
PRYMICJE W WICHOWANKI SIERICÓCINA W OSTROWIE
(c.) W poniedziałek, dnia 23 b. m. o godzinie 8 w kaplicy SS. Elżbietynek w Ostrowie złożył w otwartym świeciach kłapańskich, pierwsza Ofiara Mszy św. ks. Bogdan Brzóska wychowanek siericocina ostrowskiego.

TRAGICZNA ŚMIERĆ ROWERZYSTY
(c.) W ub. wtorek przy ul. Wrocławskiej, Sokołowski jadąc rowerem dostał się pomiędzy wóz z cegłami a samochód osobowy, kierowany przez Józefa Skrudulika z Jasła. W pewnej chwili Sokołowski uderzył głową o samochód tak, że doznał zmiażdżenia czaszki.

POMORZE
LICEUM HUMANISTYCZNE W CHELMNIE

(A) Dyrekcja gimnazjum męskiego w Chełmie podaje do wiadomości, że z dniem 3 września r. b. uruchamia się koedukacyjne liceum humanistyczne przy gimnazjum męskim w Chełmie.

ŚMIERĆ OD PORAŻENIA PRADEM
Gdy 52-letni dojazd Franciszek Trawiński wypadł z obory było jedna z krów uderzyła o rurę wodociagową do której przylegała deseczka z izolatorem od prądu. Wskutek wstrząsu spadł na głowę Trawińskiemu przewód elektryczny, który porażił Trawińskiego śmiertelnie.

RADOMSKO

BANDYCKI NAPAD
Przed kilku dniami zamieszliśmy korespondencję z Radomska, demaskującą miejscowych spekulatorów politycznych, usiłujących przy okazji działalności ideowej upiec własnego interesu materialnego. Jeden z „bohaterów” naszej notatki, Jan Piątkiewicz, nie mogąc przeboleć zdemaskowania postanowił się zemścić. W tym celu wyśledził moment, w którym przechodziła ulicą Piłsudskiego nasz korespondent-radomski p. Wacław „Sachwajda” Piątkiewicz wypadł wówczas z wałęsia i uderzywszy z całej siły pięścią w głowę p. Sachwajdy rzucił się następnie do ucieczki. Nie jest to pierwszy występ Piątkiewicza w tym stylu, poprzednio już napadł z nożem w ręku na b. członka Str. Narodowego Jana Kopre.

Tego rodzaju popisy Piątkiewicza są najsurowiej potępiane przez miejscową opinię. Doczekają się też niewątpliwie odpowiedniej oceny ze strony sądu.

SLASK

ARESZTOWANIE AFERZYSTY
Na wniosek prokuratora dr. Stankiewicza został aresztowany za niebezpieczne pogroźki i nadużycia zażalcytel i kierownik „Przedsiębiorstwa Stróżowania Mienia Publicznego” Wincenty Waniek z Katowic (Mysłowa 17), b. przodownik policji.

WILNO

REWIZJA U PODEJRZANYCH O KUNIZM
Ubiegłej nocy policja dokonała w Wilnie masowych rewizji wśród podejrzanych o działalność komunistyczną. W wyniku tego zatrzymano około 20 osób. Podczas rewizji wpadł w ręce policji obfity materiał dowodowy.

WYROK NA ZBRODNIARZA
Dziś sąd okręgowy skazał Anttoniego Litwińskiego, mieszkańca folwarku Franciszkowo pod Wilnem na 15 lat więzienia za zamordowanie swej żony, teściowej oraz ciężkie poranienie teścia Siwińskiego.

do domu czy do Warszawy, zmuszony jestem rozebrać się do naga i szukać w ubraniu i bieliznie insektów (mówiąc wprost z pcheł, a czasem i gorzej), którymi szczerze obdarza nas niechlujny lub Izraela.

Zapytuje dlaczego i jak jeszcze długo będziemy zmuszeni znosić w Polsce te cierpienia zadawane nam przez „naród wybrany”? Czy nasze prześwietle koleje państwowe nie raczą pójść za przykładem radnych Katowic? A może tak Pan Minister raczy „przejechać się” i własne (choć bolesne) doświadczenie da nam namacalnie „do” rozwiązania tej palącej sprawy?

Raczy Pan przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku i gorącą prośbę wzięcia w opiekę upośledzonej większości polskiej

Czytelnik ze Świdra S. L.

400 klm. przebyła pieszo 50-letnia wieśniaczka nad morze polskie

GDYNIA, 20. 8. Franciszka Żyrowa zamieszkała stale we wsi Kadzido, pod Ostrolgą, przebyła nad morze polskie pieszo odrywając drogę ponad 400 km. mimo poważnego wieku — liczy bowiem 50 lat.

Kobięcina dużo słyzała o Gdyni, o

morzu i o okrętach, to też jak sama mówi — przed śmiercią postanowiła zobaczyć te rzeczy. Nie mając pieniędzy na bilet kolejowy była zmuszona odbyć drogę pieszo i na przebycie jej potrzebowała 5 tygodni. (k.)

Plantacje ostu w Warszawie przy reprezentacyjnej ulicy

Przy ul. Rakowieckiej w Warszawie pomiędzy Szkołą Główną Handlową, a Instytutem Geologicznym znajduje się spory teren niezabudowany o przestrzeni powyżej 1 ha, który do ubiegłego roku włącznie użytkowany był pod uprawę różnorodnych warzyw i kwiatów, prawdopodobnie przez jakichś podmiejskich warzywników, dzierżawiących ten teren na dany użytek od władz wojskowych, będących jego właścicielami.

W roku ub., zdaje się, teren ten został przejęty we władanie przez Ministerstwo Oświaty.

Wiosna r. b. zaczęto na tym terenie próby wiercen ziemnych celem zbadania, na jakiej głębokości znajduje się poziom wód zaskórnych. Miał być tutaj podobno wzniesiony „Dom Nauceycielstwa Polskiego”. Widocznie wiercenia dały wynik ujemny, skoro planów budowy zaniesiano.

Teren leży obecnie odłogiem, pleni się na nim wspaniałe rozmaite chwasty, a zwłaszcza osęty, którego nasiona wiatr roznosi na okoliczne ogrody.

Ministerstwo Oświaty w roli planatora chwastów — czy to nie symbol?

Ulica Rakowiecka ma widać szczyście do plantacji chwastów. Obok Szkoły Główn. Gosp. Wiejskiego znajduje się plac przy końcowej petli linii tramwajowej.

Na placu tym przed kilku laty jakiś tramwajarz miał kilka żagonyk ziemniaków, co chyba nikomu nie przeszkadzało.

Obecnie placyk został zapuszczony dziko, rosna na nim chwasty i pleni się osęty.

P. K. O. w lipcu

W miesiącu lipcu wkłady na rachunkach oszczędnościowych w PKO wzrosły o 10,9 mln. zł. i na dzień 31. VII. 1937 r. wynosiły 726,6 mln. zł. W tym czasie otwarto 56.220 nowych książeczek oszczędnościowych. Ogólny stan czynnych książeczek oszczędnościowych na koniec lipca 1937 r. wynosił 2.596.120.

Ogólny obrót czekowy P. K. O., na który złożyły się 4.212.046 pozycji wpłat i wypłat, osiągnął w miesiącu sprawozdawczym sumę 2.809,9 mln. zł., z czego na obrót gotówkowy przypada 683,3 mln. zł., a na obrót bezgotówkowy 1.226,6 mln. zł., t. j. 75,7 proc. całego obrotu czekowego P. K. O. Stan kapitału na 79.139 kontach czekowych wynosił na ultimo lipca b. r. 200,3 mln. zł., a więc w porównaniu ze stanem z końca ubiegłego miesiąca wzrosł o 4,6 mln. zł.

Stan ubezpieczeń na życie na dzień 31. VII. 1937 r. wynosił 129.764 czynnych polis, a suma ubezpieczenia 191,7 mln. zł.

W grupie operacyjnej czynnych portfeli papierów wartościowych własnych i funduszu zapasowego wzrosł w miesiącu sprawozdawczym o 17,0 mln. zł. do kwoty 813,7 mln. zł. Kredyty bezpośrednie, a mianowicie skup weksli i akceptów, pożyczki wekslowe oraz na zastaw papierów wartościowych wzrosły o 1,6 mln. zł. i wynosiły na ultimo lipca 44,4 mln. zł. W sumie tej pozycja pożyczek na zastaw papierów wartościowych wynosiła 15,9 mln. zł. i pozycja skupu weksli 20,4 mln. zł.

W KOLNIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Tomasza Koźlika ul. Cmentarna 14

Półworek

WILNO, 18. 8. W mieście Głębokie w rodzinie Gelmanów przyszedł na świat półworek. Dziecko ma 3 ręce, 3 nogi i 2 męskie narządy płciowe.

OGŁOSZENIA DROBNE

RUZNE
A.A. chrześcijańska firma. Garderobę starą męską, zamieniam na pierwszorzędne białe materiały. Białecki; telefon 3.39-02.

PRAWNE
— podatkowe, zlecenia, — skargi, apelacje, odwołania, załatwia Biuro Czajewskiego. — Żurawia 18/12-A (druga brama front), czynne 3 — 7.

Polerowanie, chromowanie, niklowanie i cynowanie wykonuje Zakład GALWANICZNO - SZLIERSKI E. BURAKOWSKI, Widok 24, tel. 294-38.

WENTYLATORY
elektryczne, trifazowe, ośmiśmigłowe na stalą pracę dla fabryk, cukierni, kin, sal publicznych itd. Wytwórnia S. Nastolki, Złota 56a, tel. 6.99-50.

Wyciąg miedzynar. dokonała Polski zwyciężyły rowery w składzie 4-ch (Moczułski, Wisniewski, Urbaniak, Wandor), dzięki lekkiej i dobrej budowie rowerów fabryki St. Rybowskiego, Leszno 26.

ZLECENIA
zastępstwa, interwencje we wszystkich sprawach, załatwia Polskie Biuro Złeczeń Powozecznych, Warszawa, Marszałkowska 147-19. Telefon 2-81-71.

KUPNO, SPRZEDAŻ
Maszyny do pisania i Torpedo, podręczne, biurowe; arytmometry Thales; duży wybór maszyn okazjowych. Sprzedaż — Kupno — Remonty. Maczunder, Marszałkowska 83 tel. 700-05.

MATERIAŁY BUDOWLANE
BETONOWNIA „GÓLKÓW”
Warszawa, Sołec 28, tel. 9-89-74
Płyty Krawężniki. Kregi. Rury. Słupy. Tralki. Wazony. Kule. Miski-Korytka. Ściekowe. Cegła. Pustaki. Ogrodzenia betonowe pełne, ażurowe. Tarasy. Osadniki. Baseny i t. p.

ARTYKUŁY SPORTOWE

RAKIETY
tenisowe sprzęty, ubioru do wszystkich sportów, parasole i meble ogrodowe STEFAN STEFANSKI, Jasna 12 naprzeciw Filharmonii.

TEATR WIELKI: Nieczynny.
TEATR NARODOWY: „Sługa Jeorda Lordowskiej Mości” Barri'ego z Węgrzyem w roli tytułowej.

TEATR POLSKI: „Jadzia Wdowa” z M. Modzelewską, Buczyńską, Dobrzańską, Janeczką, Zabczyńską, Chmielewskim.

TEATR MAŁY: Nieczynny.
TEATR LETNI: „Gdzie diabeł nie może” z Janiną Martini, Daczyńskim i Orwidem w głównych rolach.

TEATR ATENEUM: Codziennie o godz. 8-iej wieczór „Zazdrość i Medycyna” z Dziewońską, Samborskim i Krzemińskim.

TEATR NOWY: Nieczynny.
TEATR MALICKIEJ: Daje dwa przedstawienia o 4-iej i 8-iej komedie „Świt, dzień i noc”.

TEATR 8.15: Codziennie doskonala operetka „Koletta” z Lucyą Szczępską.

TEATR KAMERALNY: „Skandal w rodzinie Kinga”. Reżyseria dyr. Emila Chaberskiego.

Zatwierdzenie fundacji lotniczej

Minister Spraw Wojskowych, gen. Kasprzycki zatwierdził statut pierwszej fundacji lotniczej. Fundacja ta nosić będzie imię biskupa polowego W. P. Galla. Celem fundacji jest kształcenie nowych kadr lotników w Polsce.

Nowe zwycięstwa wojsk powstańczych Już tylko 40 klm. od Santander

BILBAO, 19. 8. Agencja Hava-
sa donosi: Zakończyła się pierw-
sza faza ofensywy powstańczych
na froncie Santander. Kolumny
lewego skrzydła frontu po zają-
ciu Reinosa uchroniły swe pozycje
na wzgórzach, dominujących
nad doliną Besaya. Oddziały te
posuwają się w dalszym ciągu w
kierunku północy.

Wojska powstańcze wyparły
również oddziały rządowe z po-
zycji na wysokim łańcuchu gór-
skim, położonym na wschód od
drogi z Burgos do Santander.
Małe kolumny powstańcze, skła-
dające się z licznych jednostek
zmotoryzowanych i kilku szwad-
ronów kawalerii, oczyszczają
przedpole, zbierając jeńców i od-
wożąc w tył porzucony materiał
wojenny. Ten nowy front ciągnie
się prawie równoległe do drogi
Reinosa — Corconte. Na wielkim
tym odcinku, szerokości przeszło
25 klm., pozostały, jak się zdaje,
jedynie odosobnione, niezdolne
do jakiegokolwiek akcji oddziały
wojsk rządowych.

40 klm. od Santander

Przednie straż wojsk narodo-
wych, złożone z czołgów i ogni-
miotaczy znajdują się obecnie w
odległości nie ciałych 40 km. na
szosie Reinosa — Santander od
celu obecnej ofensywy miasta
Santander. Odległość pomiędzy
strażami przednimi wojsk po-
wstańczych a Santander na szosie
Torrelvega — Santander wynosi
zaledwie 20 km. W Reinosa widzia-
no liczne wozy ciężarowe, wiozą-
ce oddziały powstańcze na front.
Wśród wojska panuje świetny na-
strój. Żołnierze śpiewają pieśni,
w których przewija się refren:
„Za 10 dni będziemy w Santan-
der”. Kawaleria marokańska, któ-
ra przeprowadza akcję oczyszczają-
jącą w nowo zajętych obszarach,
poczyniła wielkie postępy uwal-
niając znaczne przestrzenie fron-
tu od wojsk nieprzyjacielskich.
Na wschód od Reinosa wojska
rządu walencjkiego usiłowały po-
wstrzymać natarcie wojsk narodo-
wych. Oddziały rządowe rozpo-
rządzają kilkunastu czołgami oraz
działami 75 milimetrowymi, które

ostrzeliwały odcinek szosy Corzon-
te — Reinosa, usiłując powstrzy-
mać natarcie wojsk narodowych.

Zwycięstwa floty

Flota powstańcza odniosła no-
wy sukces. Wczoraj w pobliżu Kar-
tageny krążownik powstańczy „Ca-
narias” zaatakował krążownik
czerwony „Almirante Antequie-
ra” oraz dwa statki pomocnicze.
Pomimo interwencji lotnictwa
czerwonego krążownik „Canarias”
zatopił statek pomocniczy „Bison-
te”. Krążownik czerwony i drugi
statek pomocniczy ratowały się
ucieczką. W dniu 13 bm. narodo-
wa łódź podwodna zatopiła w po-
bliżu Sycylii parowiec „Abasole”,
wiozący materiał wojenny z jed-
nego z portów sowieckich do Hisz-
panii czerwonej.

Ze Stambułu donoszą, że po-

wstańcza łódź podwodna zatopiła
wczoraj w pobliżu wyspy Tenero
statek hiszpański „Armuro”, pły-
nący z morza Czarnego do Hisz-
panii.

SALAMANKA, 19. 8. Komunika-
t kwatery głównej powstańczej
donosi: z frontów biskajskiego i
Leon nie ma nic nowego do donie-
szenia. Na froncie asturyjskim
przeszedł nieprzyjaciel ub. nocy
do ataku na odcinku na zachód
od Oviedo. Atak ten poprzedzony
był gwałtownym ogniem artylery-
skim i karabinów maszynowych.
Natarcie zostało zdecydowanie
odparte, przy czym wojska rzo-
dowe zostawiły na polu bitwy licz-
nych zabitych oraz znaczne zapas-
y materiału wojennego. Na froncie
Santander wojska powstańcze
zajął miejscowości Yleroco i
Las Ceberas.

O. Z. N. kokietuje P. P. S.

Płk. Kowalewski o zamiarach O. Z. N.

Płk Kowalewski, szef sztabu
OZN udzielił następującego wy-
wiadu red. Sasnowskiemu przed
mikrofonem Polskiego Radia. W
pierwszej części, po stwierdzeniu,
iż społeczeństwo obdarzyło akcją
płk. Koca pełnym zaufaniem na
kredyt, płk. Kowalewski dodaje,
że zato teraz już niecierpliw się
i chce otrzymać procenty i to jak
najprędzej a tymczasem trzeba
mieć trochę czasu. Dla wtłocze-
nia nurtu polskiego w pewne to-
żysko zdaniem płk. Kowalewskie-
go nie potrzeba rewolucji, wy-
starczy poprosić o zmianę stosun-
ku obywateli do państwa z „bier-
nego na czynny. W związku z
tym płk. Kowalewski jest zwol-
ennikiem wprowadzenia najszersze-
go ogółu obywateli do czynnego
życia gospodarczego, politycz-
nego w państwie i obarczenia ich
odpowiedzialnością za państwo.
Pada słowo o „demokracji kiero-
wanej”. Dopiero druga część wy-
wiadu wyjaśnia, dlaczego został
on udzielony. I dlatego podajemy
ją dosłownie:

Polska jest krajem, w którym
ugrupowania narodowe mają
skrajnie radykalny program go-
spodarczy i społeczny, a najwięk-
sza partia radykalna, partia so-
cjalistyczna jest przeciw narodo-
wa. Gdy pierwszym słowem jej
oficjalnego tytułu jest słowo
„Polska”. Doprawdy kończył p.
pułkownik — różnice jakie nas
dzieli, nie są tak duże, jakby się
zdawało. Wszyscy chcemy potęgę
Polski i wszyscy ntemal chcemy
dokończyć tego radykalnie. Różni-
ą nas tylko metody i stopnie tego
radykalizmu i personalne uprze-
dzenia. Ale przecież to nie są
trudności nie do pokonania,
wobec wspólnego nam wszystkim
celu”.

Wywiad płk. Kowalewskiego
jest bardzo znamienity. Propozy-

„Armaty tylko dla przyjaciół”

Kto kryje się za zerwaniem stosunków Czechosłowacji z Portugalią?

BERLIN, 19. 8. Zerwanie sto-
sunków dyplomatycznych Lizbo-
ny z Pragą jest tutaj główną
sensacją dnia. W sprawie tej pra-
sa niemiecka manifestuje swe
sympatie z Portugalią i ostro kry-
tykuje Czechosłowację, a głębsze
powody konfliktu widzi w przy-
jazni czesko - sowieckiej. Argu-
menty czzechosłowackie nazywane
są pozorami.

W komentarzu p. t. „Armaty
tylko dla przyjaciół”, „Berliner
Tageblatt” pisze: „zerwanie sto-
sunków z innym krajem jest kro-
kiem bardzo poważnym, najskraj-
niejszym z tych, jakie stoją do
dyspozycji państwa. Odpowiednio
do tego ciężkie być musi wykro-
czenie Czechosłowacji przeciw
umowom, zarzucane jej przez rząd

portugalski. Jest to tymbardziej
znamienne, gdy się wspomni, że
Czechosłowację znaleźć można
zawsze w pierwszym szeregu go-
rących obrońców świętości trak-
tatów. Podkreślając dalej silny
rozwój czeskiego przemysłu wo-
jennego, dziennik przyjmuje nie-
ufnie argumenty Czechosłowacji
i przypuszcza, że „wzięto się za-
pewne gorliwie do dostaw uwa-
żanych za ważniejsze, np. do
czerwonej Hiszpanii”.

Oskarżenie Portugalii

LIZBONA, 19. 8. Dziennik liz-
boński „Diário de Notícias”, ko-
mentując komunikat rządu por-
tugalskiego w sprawie zerwania
stosunków dyplomatycznych z
Pragą, pisze: Czechosłowacja
jest przedmurzem sowieckim w
środkowej Europie. Jest może
największą sowiecką bazą lotniczą.
Czechosłowacja wiedziała o tym,
że broń nie była przeznaczona
dla Hiszpanii, ale otrzymała
instrukcje od Związku Sowie-
ckiego, by nie dostarczać broni do
kraju, który jest pewną gwaran-
cją przed skomunizowaniem pół-
wyspy iberyjskiej.

Tłumaczenia Czech

PRAGA, 19. 8. Czechosłowac-
kie biuro prasowe ogłasza komunika-
t w sprawie oświadczenia
rządu portugalskiego. Komunikat
twierdzi, że zerwanie kontraktu
o dostawę broni nastąpiło wsku-
tek tego, że firma Czechosłowacja
oferowała dostawę innego typu
broni używanego w armii czechos-
łowackiej. W ofercie tej rząd
portugalski widział odrzucenie
zamówienia i w wyniku tego od-
wołał swego posta z Pragi.

Niektóre pisma tutejsze zwraca-
ją uwagę tylko na fakt, że opi-
nia czzechosłowacka dowiedziała
się o całej sprawie z zagranicy,

nie będąc na czas poinformowana
przez właściwe czynniki czechos-
łowackie.

Włosi popierają Portugalię

RZYM, 19. 8. Opinia włoską
solidaryzuje się ze stanowiskiem
rządu portugalskiego.
„Giornale d'Italia” pisze, że
stanowca decyzja rządu portu-
galskiego, będąca słuszną reakcją
na akt obrazy, musi spotkać się
ze zrozumieniem i uznaniem
państw wielkich i małych, biorą-
cych udział w polityce nieinter-
wencji oraz domagających się
oparcia stosunków międzynaro-
dowych na wzajemnym szacunku.
Odmowa wykonania kontraktu
przez Czechosłowację miała na
celu wzbudzenie podejrzenia co
do celu i przeznaczenia zamówie-
nia. Wszyscy w Europie wiedzą,
podkreśla pismo, ile materiału
wojennego, pochodzącego z Cze-
chosłowacji oraz państw wpływa-
jących na politykę praską znaj-
duje się od dawna w hiszpańskim
obozie czerwonym.

Głosy z Paryża

PARYŻ, 19. 8. Zerwanie stosun-
ków dyplomatycznych między
Portugalią a Czechosłowacją wy-
wołało duże wrażenie zarówno
w kręgach dyplomatycznych jak i
w prasie francuskiej.

„Matin” zauważa, że fakt ten
jest jednym z epizodów nowej
fazy w walce dwóch bloków ide-
owych, a mianowicie: bloku prag-
nącego utrzymać ład z blokiem
marksistowskim, który utrzymu-
je rozkazy z Moskwy. Tak więc
ludzie Kramla, pisze dziennik,
kierownicy międzynarodowego
marksizmu wprowadzając polity-
kę do prywatnych transakcji
handlowych i to tylko na skutek
nieprzychylnych podejrzeń wy-
wierają nacisk na swych sprzy-
mierzalców, aby wytworzyć mo-
ment międzynarodowych kompli-
kacji w Europie, którego sobie
życzą.

Rozbudowa kolei w Italii

Z Palermo donoszą: Mussolini
dokołał dziś otwarcia nowej linii
kolejowej Alcamo — Segeste —
Trapani. Odcinek ten posiada
wielkie znaczenie, ponieważ skrac-
ca komunikację z Sycylią zachod-
nią. Droga z Palermo do Trapani
będzie trwała dwa razy krócej niż
obecnie, zaś odległość pomiędzy
tymi dwoma miejscami zostanie
skrócona z 195 do 125 km.

Zajścia antyhitlerowskie w Austrii

Insbruck, 19. 8. Doszło tu w cza-
sie sprzedaży książki Hitlera
„Mein Kampf” do zajść. Policja
została zmuszona do interwencji.

Japończycy bombardują Nankin

Pośpieszna ewakuacja cudzoziemców

SZANGHAI, 19. 8. Ze źródeł ja-
pońskich donoszą, że samoloty ja-
pońskie dokonały ubiegłej nocy
nalołu na Nankin i zrzuciły bomby
na składy amunicyjne, które
zostały zniszczone. Podczas po-
wrotu do bazy, której miejsce trzy-
mane jest w tajemnicy, samoloty
japońskie strąciły chiński samo-
lot bombowy.

NANKIN, 19. 8. Dzisiaj o godz.
12,20 w g. czasu lokalnego ukaza-
ły się nad okolice Nankinu, le-
jącą wysoko w chmurach japońskie

samoloty bombowe. Bomby nie
trafiły w lotnisko. Natomiast u-
szkodziły szereg domów na przed-
mieściach Nankinu. Jest wielu za-
bitych i rannych. Następnie samo-
loty japońskie odleciały, zaś o
godz. 17-ej czasu lokalnego ponow-
nie rozpoczęły bombardowanie
Nankinu.

Rozwiązanie rady polit.

Hopei

PEKIN, 19. 8. Dzisiaj została roz-
wiązana rada polityczna prowinc-

cyj Hopei i Czahar. Cała władza
na zajętych przez Japończyków ob-
szarze Chin Północnych znajduje
się w rękach japońskich władz
wojskowych, lub osób przez nie
mianowanych.

Z chwilą rozwiązania rady poli-
tycznej prowincji Hopei i Czahar
ustała wszelka więź administra-
cyjna, łącząca wspomniane pro-
wincje z rządem centralnym w
Nankinie.

Ewakuacja obywateli brytyjskich

SZANGHAI, 19. 8. Pod osłoną
torpedowców brytyjskich „Du-
chess” i „Ducan” odbyło się zała-
dowanie na statki 845 brytyjskich
kobiet i dzieci, które odplynę do
Hong - Kongu.

Legion Młodych prostuje niedyskrecje otoczenia płk. Koca

Otrzymał list Komendanta
głównego Legionu Młodych Wło-
dzimierza Bociańskiego, zawiera-
jący następujące ustępy:
Nie jest prawdą, jakoby zerwanie
Legionu Młodych z Ożonem nastąpiło
z powodu niepowołania przedstawi-
cieli Legionu Młodych do kierowni-
ctwa Związku Młodej Polski tj. z przy-
czyny ściśle i wyłącznie personalnych.
Prawdą natomiast jest, że już po
powołaniu do życia Związku Młodej
Polski i po zajęciu przez Legion Młodych
stanowiska negatywnego wzglę-
dem tej organizacji odbyły się jeszcze
dwie rozmowy przedstawicieli Legio-
nu Młodych z płk. Adamem Kocem z
inicjatywą nie Legionu Młodych, ale
płk. Koca, że w czasie tych rozmów
płk. Koc stanął na stanowisku, że
uważa współpracę Legionu Młodych
z Związkiem Młodej Polski za ko-
nieczną i zażądał sformułowania wa-
runków pod jakimi Legion Młodych
mogłoby na tę współpracę się zgodzić.

Warunki te zostały płk. Kocowi przed-
stawione, przyczym nosiły one cha-
rakter zasadniczy i były natury idee-
wej i organizacyjnej. Warunek powo-
łania jednego z działaczy Legionu
Młodych na stanowisko zastępcy kie-
rownika Związku Młodej Polski był
warunkiem drugorzędnym, a kandy-
datura Komendanta Głównego, Legio-
nu Młodych nie była w ogóle wysu-
wana, lecz jedynie kandydatura jed-
nego z młodszych działaczy Legionu
Młodych przy czym warunek ten zo-
stał w czasie rozmowy ostatecznie w
dniu 1 lipca przez płk. Koca zaakcep-
towany.

P. Bociański kończy swój list
oświadczeniem, że wobec ujawnie-
nia pewnych szczegółów rozmów
znanych tylko najbliższemu
otoczeniu płk. Koca, nie czuje
się nadal zobowiązanym do zach-
owania tajemnicy.

Rozruchy arabskie w Palestynie Krwawe zaburzenia w Syrii

LONDYN, 19. 8. „Daily He-
rald” donosi z Jerozolimy o przy-
gotowaniu nowych rozruchów
arabskich w Palestynie. Do Da-
maszku miało się zjechać 40-tu
przewodców zeszłorocznego po-
wstania Arabów palestyńskich,
którzy na podstawie dokładnych
map i informacji, zebranych
przez specjalny wywiad o Ru-
chach wojsk brytyjskich w Pale-
stynie, opracowują obecnie szcze-
gółowo organizację nowego po-
wstania. Na obszarze całej Pale-
styny terroryści czynią przygotowa-
nia w oczekiwaniu hasła
wybuchu powstania.

Mimo, że granica Syrii z Pale-
styną jest ściśle strzeżona, wy-
słannicy wielkiego muftiego,

przewodcy ekstermistów ara-
bskich w Jerozolimie, utrzymywali
mają stały kontakt z organizacją
powstańczą w Damaszku. Kordon
policyjny, którym niedawno oto-
czone były zabudowania meczetu
Omara w Jerozolimie, został o-
becnie zdjęty, ale mimo to wielki
Mufti, obawiając się aresztowa-
nia, nie opuszcza terenu meczetu.

JEROZOLIMA, 19. 8. W połu-
dniowej Syrii doszło ponownie do
krwawych zaburzeń, w czasie któ-
rych dwie osoby zostały zabite, a
kilkadziesiąt rannych. Prasa pod-
lega w tej części kraju w dalszym
ciągu cenzurze. Powody ostatnich
zamieszek nie są dotychczas zna-
ne.

Nieszczere wykręty kierowników Zw. Młodzię Polskiej

Główną podporą Związku Młodej
Polski stała się tak zwana
grupa Falangi, do niedawna ob-
nosząca się ze swą rewolucyjno-
ścią i nieprzejednanym stanowi-
skiem. Ta rzeczywistość radykalna
zmiana poprzedniego stanowiska
wywołała niezadowolnienie w szere-
gach zwolenników „Falangi”, wo-
bec tego starają się oni wmówić
w społeczeństwo, że Związek Młodej
Polski nie jest sektorem młodzie-
żowym O. Z. N.

Kierownik okręgu śląskiego
Związku Młodej Polski p. Alojzy
Targ złożył następujące oświadcze-
nie:

„W związku z moim przystąpien-
iem i moich kolegów do pracy w
Związku Młodej Polski, a więc or-
ganizacji której część społeczeń-
stwa i prasy chce nadać gwałtowne
miano organizacji sanacyjnej —
Poznuam się wobec przyjaciół
do obowiązku zamieszczenia nastę-
pującego wyjaśnienia:

Przed wszystkim stwierdzam z
całą stanowczością, że Z. M. P.
nie jest organizacją sanacyjną ani
nie jest sektorem młodzieżowym

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokość i milimetra przez szerokość jednej szpa-
ty (na wszystkich stronach) — 70 gr. w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie —
60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1,50 zł. opisy specjalne — 3 zł., lekarskie
30 gr. Nekrologi po 30 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz, duże liter w ogłoszeniach drobnych” liczą się za
oddzielne wyrazy. — fluty druk — podwójnie Notatki reklamowe oznaczą się cyfrą (N.), a komunikaty
wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Al. Jerozolimskiego 32 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz. Tel. 72733.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony 666-67 (sekretariat) 666-99 (ogólne). Oddział miejsk-
„ABC” Al. Jerozolimskie 3 a. Tel. 88-333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskiego 121. Tel. 309-33 Kantor prenumerata: Al. Jerozolimskiego 3 a.
1 piętro. Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimskiego 3 a. tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400.
Skrytka Poczтовая 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań
27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganki 34, tel. 135.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2,30 miesięcznie; wydanie B wraz
z dziełami Sienkiewicza zł. 3,30 miesięcznie. Za granicą zł. 4,00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5,50.
W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.